

REPOSAARI-TAHKOLUOTO-LAMPALUOTO-ÄMTTÖÖ OSAYLEISKAAVA 1996

PORIN KAUPUNGINKANSLIAN KAAVOITUSOSASTO 11.10.1994, 18.12.1995, 28.11.1996

PORIN KAUPUNKISUUNNITTELUSARJA C 44/1996

Pohjakartta © Maanmittauslaitos, lupa nro 273/MAA/96

Valokuvat Matti Juutilainen

ISSN 0358-576 X
ISBN 951-9050-34-5

REPOSAARI-TAHKOLUOTO-LAMPALUOTO- ÄMTTÖÖ

OSAYLEISKAAVA 1996

ALKUSANAT

1 JOHDANTO

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Alueen sijainti

2.2 Suunnittelutilanne

2.21 Seutukaavat

2.22 Yleiskaava

2.23 Asemakaavat

2.24 Rantakaavat

2.25 Maanomistus

2.26 Väestö, työpaikat ja rakennuskanta

2.27 Luontosuhteet

2.28 Maisemat

2.3 Käsittelyvaiheet ja niihin liittyvät asiakirjat

3 SUUNNITELMA

3.1 Yleiskuvaus

3.11 Kehityspiirteitä

3.12 Tavoitteet

3.13 Mitoitus

3.2 Tarkastelu toiminnoittain

3.21 Asuminen

3.22 Elinkeinot ja palvelut

3.23 Virkistysalueet ja pienvenesatamat

3.24 Loma-asuminen

3.25 Tekninen huolto

3.26 Rakennetun ympäristön suojelu

3.27 Muinaisjäännökset

3.28 Luonnonsuojelu

3.3 Ympäristövaikutusten arviointi

3.31 Voimalaitokset

3.32 Voimalinjat

3.33 Kuljetukset

3.4 Osayleiskaavamerkinnot ja -määräykset

4 TOTEUTTAMINEN

ALKUSANAT

Reposaarella on ollut Porin kehityksessä oma erityinen asemansa. Reposaari on kehittynyt kuin erillinen pieni kaupunki. Sijainti on vaikuttanut kehitykseen monella tavalla.

Olavi Laisaari laati 1950-luvun lopussa yleiskaavan kahtiajakautuneelle Porille. Porin maalaiskunnan alueella arkkitehtuuritoimisto Pentti Ahola laati yleiskaavan 1960-luvun alussa. Yterin niemestä Aholan yleiskaava käsitti alueen Ulasoorista Kaanaaseen.

Vuonna 1969 hyväksytty Aatos Issakaisen yleiskaava edusti kokonaisvaltaisuutta korostavaa uuden polven yleiskaavoitusta. Näille oli tyypillistä mitoituksen ja liikenteen ylikorostuminen. Issakaisen yleiskaava painotti Meri-Porin asemaa tulevaisuuden kasvusuuntana. Ennusteet eivät toteutuneet.

Vuonna 1974 perustetun yleiskaavatoimiston työnä tehtiin 1977 ja 1984 hyväksytyt yleiskaavat. Vuoden 1984 yleiskaavan ohjevuosi on 1995 ja sitä kuvaava rakenne on toteutunut hyvin.

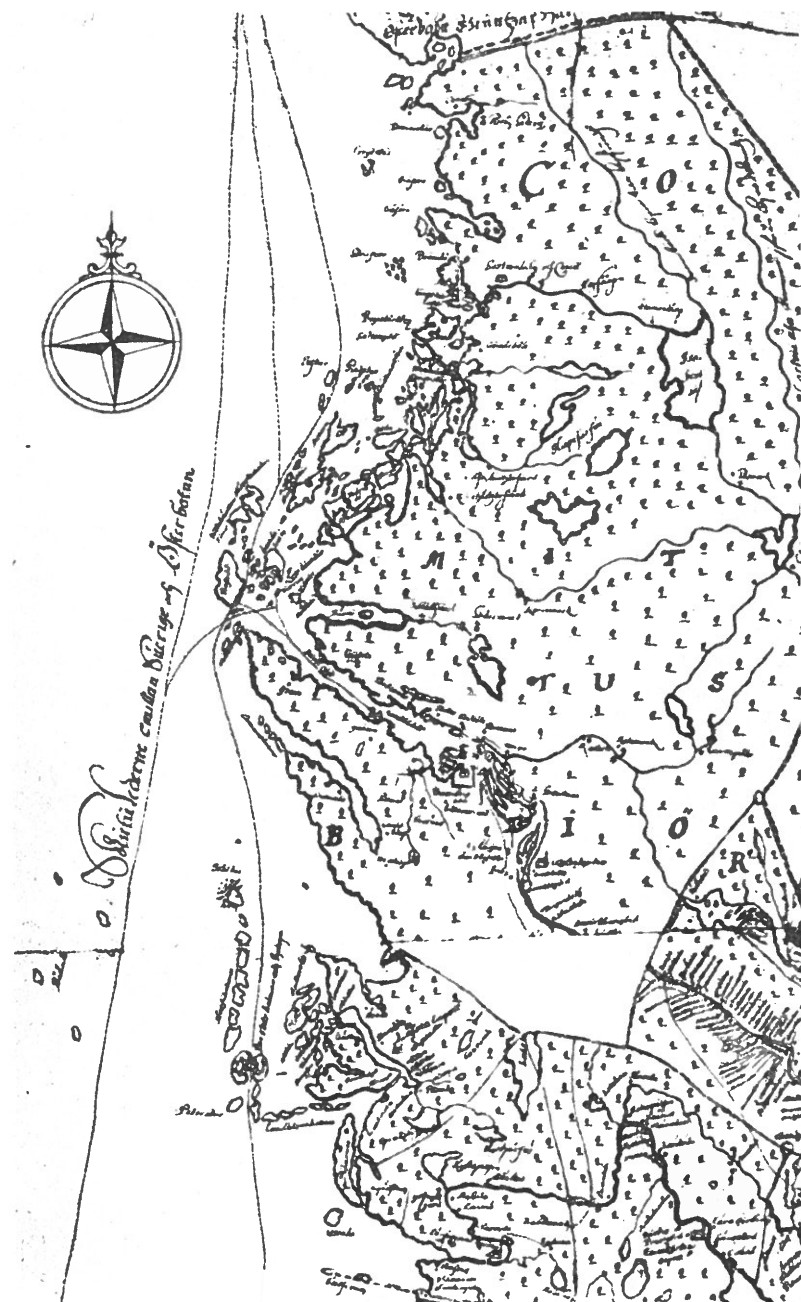
Monien koko kaupunkialuetta koskevien yleiskaavakierrosten jälkeen yleiskaavoituksen tarkkuustasoa ja ajanmukaisuutta tarkistetaan vaiheittaisilla osayleiskaavoilla.

Maa-Porin osayleiskaava on hyväksytty v. 1993 lopussa. Käsillä olevaa osayleiskaavaa on valmisteltu alkuvaiheessa rinnan Maa-Porin osayleiskaavan kanssa ja vastaavasti

seuraavat vaiheet Meri-Porin osayleiskaava ja Kellahden vahvistetun osayleiskaavan tarkistus ja laajennus ovat käynnistyneet rinnan Reposaari-Tahkoluoto - Lampaluoto - Ämttö osayleiskaavan kanssa.

Osayleiskaavoituksen kautta edetään käytäntöön, jolloin vastaavalla tavalla kuin asemakaavoituksessa pidetään yllä ajantasayleiskaavaa, joka koostuu useista eri asteisista osayleiskaavoista. Välineiden kehittyessä on mahdollista koota käytännön työskentelyä ja valmistelua varten karttayhdistelmiä, jotka sisältävät kaikkia kaavamuotoja ja myös luonnoksia.

Reposaari-Tahkoluoto-Lampaluoto-Ämttö osayleiskaavan valmistelua on johtanut 10.6.1991, 26.4.1993 ja 6.3.1995 asetettu kaupunginhallituksen toimikunta: Timo Koivisto (pj.), Pekka Träskelin, Jouko Ojansuu (26.4.1993 asti), Juhani Kause (6.3.1995 asti), Pirkko Lilja (26.4.1993-6.3.1995), Tellervo Elo (6.3.1995 alk.), Annikki Järvinen (6.3.1995 alk.), apulaiskaupunginjohtajat Kari Hannus ja Aulis Laaksonen sekä kaavoituspäällikkö Olavi Mäkelä. Toimikunnan sihteerinä on toiminut kaavoitusarkkitehti Heimo Salminen.

Perinnäisreitit Kokemäen suulla ja Ulvilan ohi n. v. 1650. Valtionarkisto

1. JOHDANTO

Kokemäenjoen suussa maa kohoaa. Ensin Teljän, sitten Ulvilan ja viimeksi Porin perustaminen on ollut seurausta satamaolosuhteiden muuttumisesta. Jo 1600-luvulla oli Kokemäenjoki madaltunut Porinkin kohdalta siinä määrin, etteivät suurimmat laivat päässeet kaupunkiin saakka. Tuuli- ja väyläolosuhteiltaan edullisesta Reposaaresta muodostui luonnollinen satamapaikka. Kaupungin siirtämistä tai uuden perustamista Reposaareen ehdotettiin useaan otteeseen mm. Porin palojen jälkeen 1700-luvulta aina 1900-luvun alkuun asti.

Teollistumisen aikakausi sitoi kuitenkin Porin nykyiselle paikalleen ja merenkulku hoidettiin Reposaaren ja Mäntyluodon ulkosatamien välityksellä. Reposaari kehittyi 1800-luvulla itsenäiseksi merenkulku- ja kauppayhdyskunnaksi, jossa oli myös laivanrakennusta, v.1873 alkaen saha ja v. 1915 alkaen konepaja. Saaressa olevan sataman merkitys alkoi vähetä heti, kun v. 1900 vedettiin rautatie Mäntyluotoon ja kappaletavaran kuljetus maitse voitti jokiliikenteen. 1900-luvun alkupuoli oli Mäntyluodon nousukautta, joskin Reposaaren sahan ja konepajan toiminta piti yllä satamatoimintoja 1970-luvulle asti. Tämän jälkeen Reposaaren merkitys satamana on ollut lähinnä v. 1969 valmistuneen kalasataman varassa.

Reposaarelle 1970-luku oli synkkää, koska saha lopetti toimintansa v. 1974 ja konepaja v. 1977.

Tahkoluodon, Lampaluodon ja niiden läheisten saarten käyttö on 1900-luvun alkuun saakka rajoittunut kalastukseen ja laiduntamiseen, 1900-luvun alkupuolelta alkaen vähäisessä määrin myös maanviljelykseen ja satamien työväestön asutukseen. Loma-asutus on vallannut saariston 1950-luvulta alkaen. Suuri osa entisistä kalastajajaloista ja muista vakituksista asunnoista on nykyisin kesäasuntoina. Rantojen täyttymisen ja tieyhteyksien myötä on alkanut kesäasuntojen käyttö ympärivuotuisina. Reposaaren maantie liitti v. 1956 myös Tahkoluodon ja Lampaluodon sekä niiden väliset Katavat ja muut saaret mantereeseen. Tieyhteyden päähän Tahkoluotoon oli otollisista luonnonolosuhteista johtuen saatavissa entisiä syvempi laivaväylä. Tahkoluotoon perustettiin 1950-luvun lopussa öljysatama ja rakennettiin eri öljy-yhtiöiden varastot. 1970-luvulla rakennettiin samaan yhteyteen hiililaituri ja hiilikenttä 200 MW hiilivoimalaitokselle, joka aloitti v. 1976.

Tahkoluodon merkitys kasvoi 1980-luvulla. Rautatie rakennettiin heti vuosikymmenen alussa ja syväsatama valmistui v. 1985. Toisen hiilivoimalan ja pohjoisen satamatien rakentaminen 1990-luvun alussa nosti alueen painoarvoa ja saavutettavuutta huomattavasti. Saaristo liittyy maanteitse nyt myös Ahlaisten puoleiseen mantereeseen. Reitti palvelee alkuperäisen suunnitelman mukaan sataman maantiekuljetuksia pohjoiseen ja voimalaitosjätteen kuljetuksia Kellahden läjitysalueelle. Se on myös matkailua ja virkistystä sekä kesäasutusta palveleva yhteys, joka on Meri-Porin ja yleensä rannikon kohteiden saavutettavuuden kannalta monimerkitsevä.

Porin yleiskaava 1984, jonka tavoitevuosi on 1995, on toteutunut Meri-Porin läntisimmältä osalta tavoitteiden mukaisesti. Varautuminen satamien, teollisuuden, varastoinnin, pysyvän ja loma-asutuksen kasvuun sekä liikenteen vilkastumiseen edellyttää uusia valintoja maa-alueiden käytössä. Reposaaren, Tahkoluodon, Lampaluodon, Ämttöön ja niiden vaikutuspiirissä olevan saariston maa-alueet ovat meren ympäröiminä rajalliset. Valinnanmahdollisuudet ovat suppeita.

Yleiskaavan tarkistuksessa on käyty läpi ratkaisevat valintatilanteet. Valintatilanteissa on rinnakkain tarkasteltu satamien, voimalaitosten, teollisuuden, varastoinnin, kuljetusten, käsittelyn ja muun elinkeinotoiminnan toimintaedellytyksiä ja vaikutuksia ja toisaalta alkuperäisen luonnon vaalimista, suojelua, virkistyskäyttöä ja olosuhteita loma-asutukselle ja pysyvälle asutukselle.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1

Alueen sijainti

Osayleiskaava on laadittu alueelle, jonka keskeisen osan muodostavat Reposaaren, Tahkoluodon, Katavien ja Lampaluodon alueet. Lisäksi kaavaan kuuluvat Arvekari-Paakarit saaristoalue, Pastuskerin eteläosa sekä Lampaluodon itäpuolinen saaristoalue Kellahden vahvistettuun osayleiskaava-alueeseen asti. Koko alueen maapinta-ala on noin 18 km².

2.2

Suunnittelutilanne

2.21

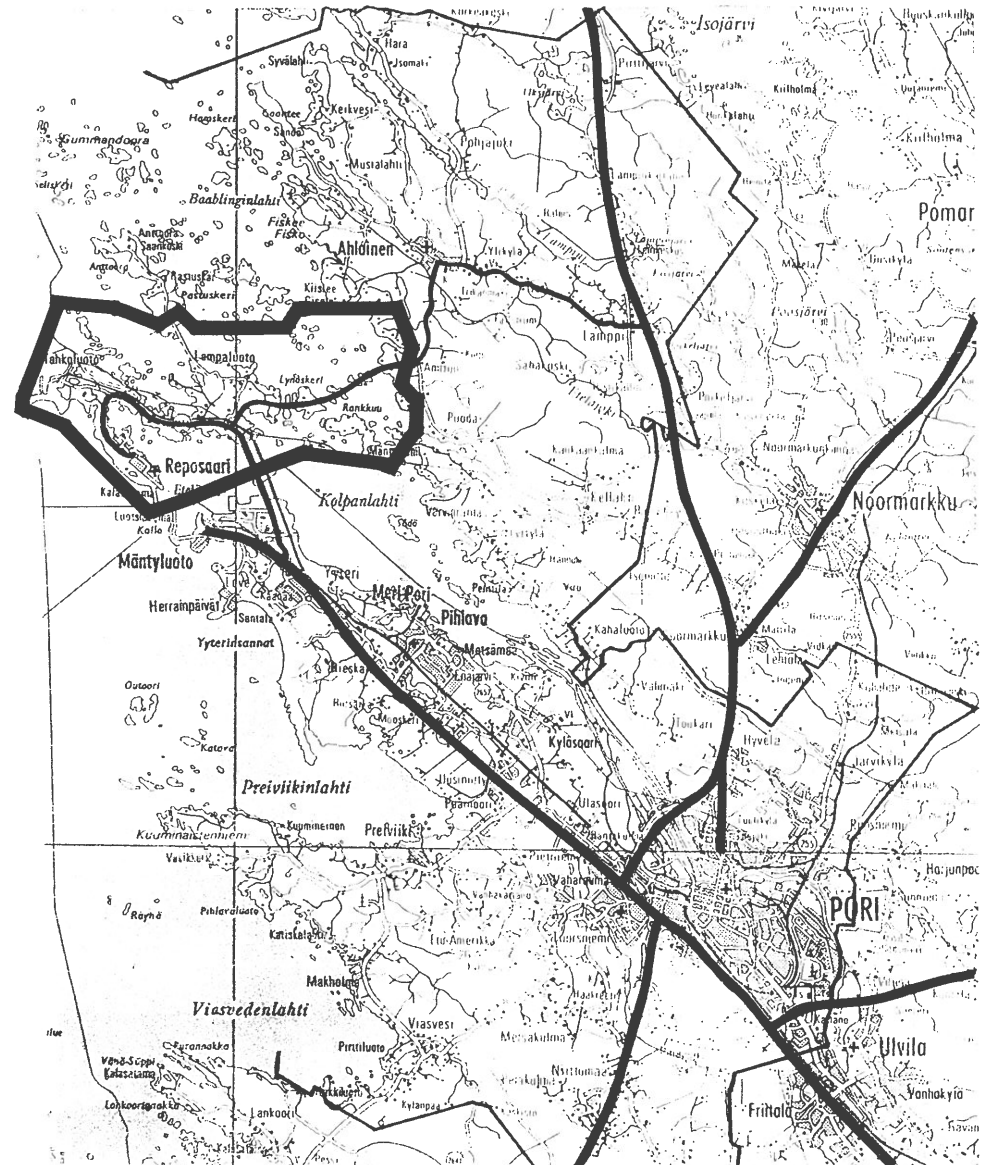
Seutukaavat

Satakunnassa on laadittu neljä vahvistettua seutukaavaa:

- Seutukaava 1, vahvistettu 28.11.1975, käsittelee tärkeimpiä ja uhanalaisimpia virksitysalueita.
- Seutukaava 2, vahvistettu 17.6.1985, käsittelee erityisesti taajama-alueita, maa- metsätalousalueita ja yhteysverkkoja.
- Seutukaava 3, vahvistettu 23.11.1983, käsittelee maa-ainesten ottoa, harju- ja kalliomaisemien suojelua, teknisen huollon alueita sekä venevaylien ja -satamien suunnittelua.

REPOSAARI-TAHKOLUOTO-LAMPALUOTO-ÄMTTÖÖ

OSAYLEISKAAVA-ALUEEN SIIJAINTI

- Seutukaava 4, vahvistettu 17.3.1993, käsittelee Valtatie 8:n linjausta välillä Hyvelä-Söörmarkku ja siihen liittyviä maankäyttöratkaisuja Porissa ja Noormarkussa.

Seutukaava 5 on hyväksytty Satakuntaliiton liittovaltuustossa 10.6.1996 ja alistettu ympäristöministeriön vahvistettavaksi. Se on laaja-alainen tarkistus- ja täydennysseutukaava, joka vahvistuessaan kumoo seutukaavat 1, 2, 3 ja 4.

Suunnittelualueelle kohdistuu kolmen vahvistetun seutukaavan aluevarauksia. Seutukaava 1:ssä on osoitettu virkistysalueeksi Reposaaren takaranta sekä Kappeli-Paakarit-Arvekari saaristoalue. Jälkimmäisen kaavamääräyksiä on tarkistettu seutukaava 3:ssa siten, että nykyiset loma-asutokäytössä olevat rakennukset voidaan säilyttää ja Iso-Paakaran saareen voidaan toteuttaa yhteisranta-alue loma-asuntoalue.

Seutukaava 2:ssa ja 3:ssa on lisäksi todettu Reposaaren taajamatoimintojen alue, kulttuurihistoriallisesti arvokas ympäristö ja suojeluna painolastialueet. Tahkoluodossa on teollisuusalueen laajennusta osoitettu vesialueille Ketaran eteläpuolelle asti ja pohjoisessa Mänty-Paakariin asti. Voimalaitosalue ja Tyrnikari ovat seutukaavoissa yhdyskuntateknisen huollon aluetta ja syväsatama vesiliikenteen aluetta. Virkistysalueeksi on merkitty Reposaarentien eteläpuoli kokonaisuudessaan Parkkiluodosta Lasan alueelle asti.

Lampaluodon alue on seutukaavassa pääasiassa maa- ja metsätalousvaltaista aluetta ja Salmenviiki suojelualuetta. Lisäksi seutukaavat sisältävät saaristoissa seitsemän virkistysaluevarausta, joista laajin toteutumaton on Oodeen alue. Matkailupalvelujen alueeksi on merkitty Halsö-Höoholma ranta-alue Pohjoisen satamatien eteläpuolella.

Seutukaava 5:ssä on tarkistuksia Tahkoluodossa voimalaitos-, teollisuus- ja satama-alueiden rajausten kesken, Reposaassa taajamatoimintojen ja virkistys-alueiden rajauksissa sekä merkittävimpänä Lampaluodon keskeisen osan muuttaminen maa- ja metsätalousvaltaisesta alueesta taajamatoimintojen alueeksi.

2.22

Yleiskaava

Valtuuston v. 1984 hyväksymä yleiskaava poikkeaa seutukaavoista mainittavimmin Tahkoluodon alueen osalta. Teollisuusaluevaraukset ovat pienempiä ja vesiliikenteen alue laajempi. Ketaran alue on virkistys- aluetta ja Tahkoluodon asuntoalue on huomioitu nykyisen käyttötarkoituksen mukaisena. Lampaluodon ja saariston (Paakarit-Arvekarit aluetta lukuunottamatta) nykyinen loma-asutus on pääosin merkitty loma-asuntoalueeksi. Lisäksi yleiskaava sisältää seutukaavaan verrattuna enemmän yksityiskohtia tarkkuusasteesta johtuen.

2.23

Asemakaavat

Reposaari on asemakaavoitettu lukuunottamatta kalasatamaa ja takarannan - leirintäalueen aluetta. Tahkoluoto on kaavoitettu kokonaan, mutta Parkkiluodon asuntoalueella ei ole asemakaavaa. Reposaarentie ja rautatie ympäristöineen ovat asemakaavassa lukuunottamatta Lampaluodon Tyltyn taajaman eteläreunaa. Ns. rata-kaavassa olevat Isokatavan ja Vähäkatavan taajamat samoin kuin Tahkoluodon asuntoaluekin ovat v. 1949 vahvistuneen saaristoasemakaavan perua. Tahkoluodon pohjois- ja koillispuoliset saaret, Paakarit ja niitä ympäröivät pikkusaaret, ovat edelleen vanhentuneessa saaristoasemakaavassa satama-aluetta. Lampaluodon länsi- ja pohjoisosien taajamat ovat kaavoittamattomia.

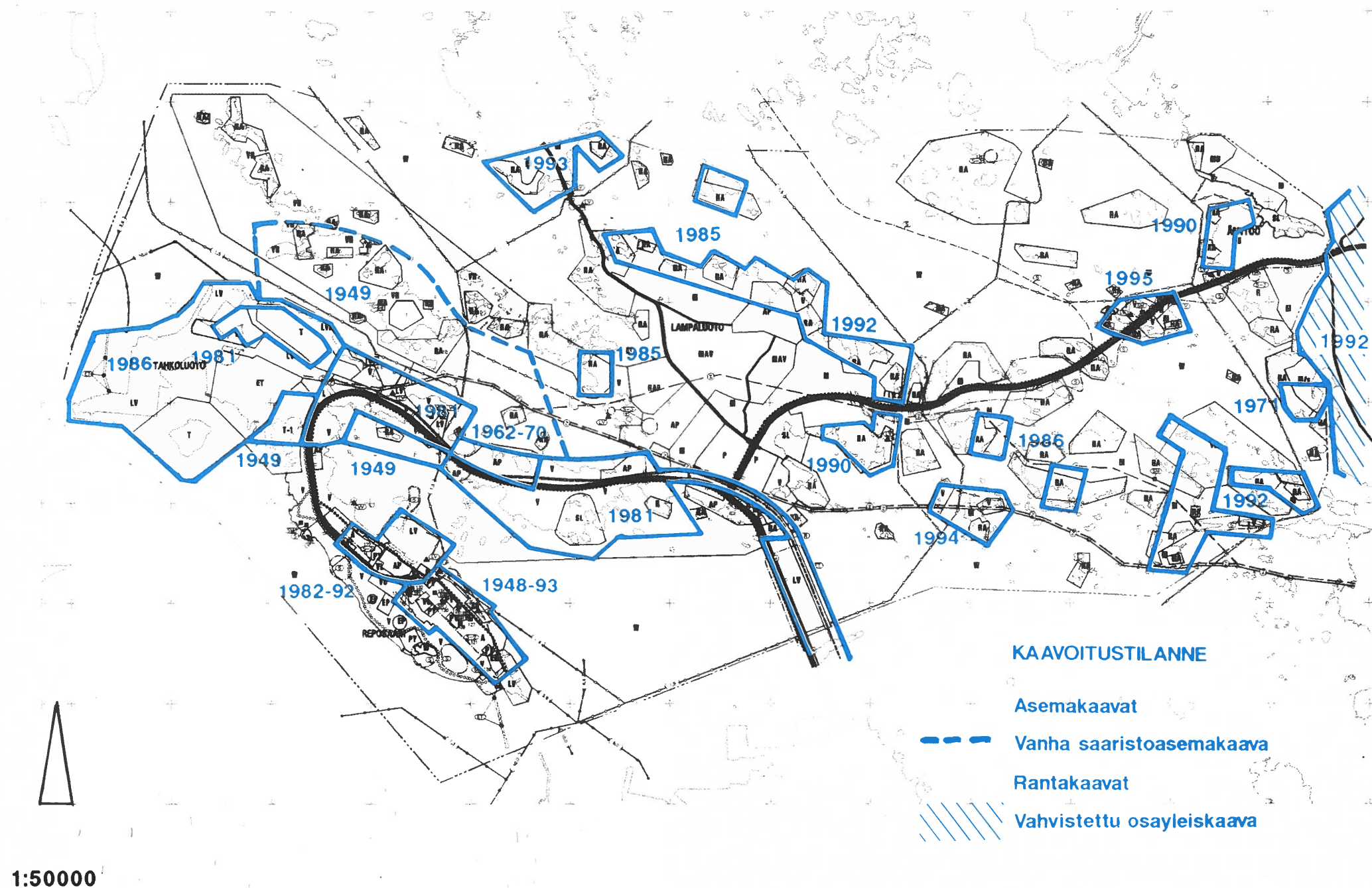
2.24

Rantakaavat

Vahvistettuja rantakaavoja on alueella 10 kpl. Rantakaavoissa on rakentamattomia loma-asuntojen rakennuspaikkoja n. 60. Laajin rantakaava on Lampaluodossa. Siihen sisältyy n. 8 km rantaviivaa.

Uusimmat ovat Ruohokarin ja Oodeen rantakaavat. Ruohokarin kaavassa on 8 uutta loma-asuntojen rakennuspaikkaa. Oodeen kaavassa on 14 rakennuspaikkaa, joista 4 matkailua palvelevia. Kumpaankin liittyy sopimus virkistys- ja venesatama-alueen hankkimisesta kaupungin omistukseen.

2.25

Maanomistus

Porin kaupunki omistaa pääosin Reposaaren, Tahkoluodon ja Katavien alueet sekä Arvekari-Paakarit saaristoalueen. Myös länsiosien vesialue on kaupungin omistuksessa. Lampaluodon etelä- ja lounaisosassa kaupunki omistaa maa-alueita n. 100 ha. Luolakari-Tuomikarit alue ympäröivine vesialueineen on myös kaupungin omistuksessa. Lampaluodon ja mantereen välisestä saaristosta on lisäksi hankittu kaupungin omistukseen pienehköjä saaria viime vuosina.

Reposaaren asemakaava-alueella maanomistus jakaantuu pieniin yksiköihin. Junnilan alue on seurakuntien omistuksessa. Tahkoluodon voimalaitosalue on yhtiöiden omistuksessa. Pääosan Lampaluodosta ja Lampaluodon ja mantereen välisestä saaristosta omistavat yksityiset.

Rantakaavoituksen yhteydessä toteutuneita saariston virkistysaluehankintoja ovat Leveäkari, Hevoskari, Putkikari, Hattukari, Santaräveli, Vähäruohokari, Manniset, Pitkäräveli ja Isokari sekä osa Oodeesta.

2.26

Väestö, työpaikat ja rakennuskanta

Alueen väestöstä pääosa on Reposaassa, missä asuu yli 1000 asukasta. Lampaluodossa asukkaita on noin sata. Muilla alueilla asukkaita on yhteensä vain n. 150. Väestö on jonkin verran iäkkäämpää kuin kaupungissa keskimäärin.

Työpaikat keskittyvät Reposaaren-Tahkoluodon alueelle. Koko kaava-alueella on noin 260 työpaikkaa, joista Reposaassa 111 ja Tahkoluodossa 134. Reposaaren elinkeinorakenne ja palvelut ovat varsin monipuoliset. Tahkoluodossa pääosa työpaikoista on sähkön tuotannossa.

Alueella on yhteensä lähes 600 asuinrakennusta, joista pääosa on Reposaassa. Loma-asuntoja on suunnittelualueella yli 550. Suurin osa loma-asunnoista on rakennettu 1950 ja 1960-luvuilla.

Reposaaren asuinrakennuksista on aikaisemmin laadittu erillisselvityksiä mm. asuntokannan perusparantamista varten. Lisäksi suunnittelumaantieteen opiskelija Kati Kosonen on laatinut v. 1993 osayleiskaava-alueen väestöstä, palveluista, työpaikoista ja rakennuksista erillisselvityksen opiskelijatyönä. Satakunnan Museo on inventoinut rakennuskannan v. 1991.

2.27

Luontosuhteet

Alue on tyypillistä moreenirannikkoa pienine kivikkoisine saarineen. Paikoitellen esiin pistää kalliopaljastumia, lähinnä Rankkuu-Lynaskeri-Oodee alueella ja Reposaaren takarannalla. Lampaluodon pellot ovat pääasiassa silttiä. Suuremmissa saarissa on paikoin vankka puusto, pienemmissä saarissa valtapuuna on leppä. Rantaviivassa esiintyy tyypillisenä umpeen kasvavia kaakkoon suuntautuvia lahtia. Vedet ovat yleensä matalia ja karikkoisia.

Suuri osa rannoista on jatkuvassa muutoksessa johtuen maan kohoamisesta. Lisäksi matalan veden ruovikoituminen ym. vesikasvillisuus aiheuttaa eloperäisen maa-aineksen lisääntymistä. Kokemäenjoki tuo alueelle kaakkoissuunnasta yhä enenevästi lietettä, joka sedimentoituu suistoon ja saaristoon. Reposaarentien ja Pohjoisen satamatien kaakkoispuolinen alue, etenkin Kolpanselkä, joka on suoraan Pihlavanlahden jatke on madaltumiselle alttiimpi, kuin pengerteiden merenpuoleisen saariston vesialue. Rehevöityvien lahtien kesämökkirannoilla on jatkuvaa ruoppaustarvetta.

2.28

Maisemat

Merkittävimmät maisemakokonaisuudet ovat Reposaarentien, Pohjoisen satamatien, Reposaaren takarannan ja saariston maisemat.

Reposaarentien ympäristö muodostuu umpeenkasvavien merenlahtien lehtometsiköistä, joita jaksottavat avomeri- ja saaristonäkymät.

Pohjoisen satamatien penger ja sillat ovat 2-5 metrin korkeudella merenpinnasta, minkä johdosta tieltä avautuvat edustavat näkymät saaristoon.

Pohjaselän ja mantereen välinen saaristo kuuluu valtakunnallisesti arvokkaiisiin maisemakokonaisuuksiin kuuluvaan Ahlaisten kulttuurimaisemaan. (Ympäristöministeriö, Ympäristönsuojeluosasto, Maisema-alue työryhmän mietintö 1992: Arvokkaat maisema-alueet).

Reposaaren takaranta rajautuu avomereen, lisäksi geologiset muodostelmat ja kasvillisuus tekevät siitä merkittävän maisemakohteen.

2.3

Käsittelyvaiheet ja niihin liittyvät asiakirjat

Aloite

Yleiskaavan tarkistus tuli mm. vuosien 1988-89 suuren rakennusmaan tarpeen seurauksena vuosien 1989-93 kaavoitusohjelmaan.

Päätös

15.5.1989 kaupunginhallitus päätti yleiskaavan tarkistamisesta, sen aikataulusta, laatimismenettelystä ja testausryhmistä.

Liikenne-
suunnittelu

15.5.1989 KH päätti myös esittää silloiselle Tie- ja vesirakennuslaitokselle Turun tiepiirille ja Satakunnan seutukaavaliitolle yhteistyötä Porin liikenneverkon suunnittelussa.

Kaupunkisuunnitte-
luorganisaatio

10.6.1991 KH käsitteli kaupunkisuunnitteluorganisaation kokoamista (yleiskaavatoimiston ja rakennusviraston asemakaavanosaston yhdistäminen v. 1992 alusta) ja perusti yleiskaavatoimikunnan: Timo Koivisto (pj.), Pekka Träskelin (vpj.), Juhani Kause, Jouko Ojansuu (26.4.1993 asti), Pirkko Lilja (26.4.1993 alkaen), apulaiskaupunginjohtajat Kari Hannus ja Aulis Laaksonen, kaavoitus-päällikkö Olavi Mäkelä ja siht. kaavoitusarkkitehti Heimo Salminen.

Yleiskaava-
toimikunta

16.8.1991 yleiskaavatoimikunta käsitteli yleiskaavan tarkistustarpeita ja valmistumassa olevaa Porin tie- ja katuverkkosuunnitelmaa 2010.

20.9.1991 yleiskaavatoimikunta käsitteli yleiskaavan tarkistuksen 1. vaihetta Maa-Porin osalta ja päätti ehdottaa yleiskaavaa tarkistettavaksi Maa-Porin ja Tahkoluoto-Lampaluodon osa-alueilla.

Laajuus

14.10.1991 KH päätti, että yleiskaavaa tarkistetaan Maa-Porin ja Tahkoluoto-Lampaluodon osa-alueilla.

Tie- ja katu-
verkkosuunni-
telma 2010

Lokakuussa 1991 valmistui Porin tie- ja katuverkkosuunnitelma 2010 (Turun tiepiiri, Porin kaupunki, Tampereen Viatek Oy, Geoinsinöörit Oy). Tielaitoksen hyväksyminen 22.12.1992.

Palvelut

Kesällä 1991 arvioitiin Porin kaupungin palvelutasoselvitys ja keskusrakennesuunnitelma 49/1982 (aluetiet.opisk. Jaana Syrjänen). Tutkimus on julkaistu myöhemmin (93/1993) nimellä Palvelut ja keskusrakenne Porin kaupungissa.

1.luonnos

13.12.1991 yleiskaavatoimikunta käsitteli Tahkoluodon, Lampaluodon ja lähiympäristön keskeisiä suunnitteluperusteita ja ensimmäistä luonnosta.

Alueen laa- jentaminen

Tavoitteita ja ratkaisuperiaatteita on tarkistettu yleiskaavatoimikunnan kokouksissa 26.3., 2.4. (Reposaaren mukaan otto), 21.5. ja 16.6.1993.

Yleisö- tilaisuus

Reposaarella pidettiin 22.11.1993 yleisötilaisuus, jossa alueen asukkaille esiteltiin osayleiskaavaluonnosta ja kirjattiin mielipiteitä.

Kuntalaisten kuuleminen

8.2.-18.3.1994 oli osayleiskaavaluonnos rakennuslain 154 §:n mukaisesti yleisesti nähtävänä.

Ennakkolausunnot

Kuulemisvaiheessa antoivat ennakkolausuntonsa kaupungin satamalautakunta, rakennusvirasto, ympäristönsuojelutoimisto, Satakunnan museo, Turun tiepiiri, Turun vesi- ja ympäristöpiiri, IVO Oy, LRV Oy ja Teollisuuden Voimansiirto Oy ja Satakuntaliitto.

Lisäksi on saatu kannanotto Porin seudun ympäristöseuralta, Porin Vihreät ry:ltä, Reposaari-toimikunnalta ja Reposaaren asukasyhdistykseltä.

Yksityisiltä maanomistajilta ja muilta kuntalaisilta saatiin muutama kirjallinen huomautus ja toivomus ja runsaasti oikaisuluonteista tietoa.

Korjaukset

6.5.1994 yleiskaavatoimikunta käsitteli ennakkolausuntoja, kannanottoja ja huomautuksia ja niiden johdosta tehtyjä korjauksia.

YVA-laki

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lakiesityksen edellyttämien toimenpiteiden todettiin aiheuttavan lisäselvityksiä.

11.10.1994 yleiskaavatoimikunta viimeisteli korjatun luonnoksen osayleiskaavaehdotukseksi.

Nähtävänä 16.12.1994- 31.1.1995

KH päätti 12.12.1994 asettaa osayleiskaavaehdotuksen virallisesti nähtäväksi rakennuslain 125 ja 127 §:ssä ja rakennusasetuksen 29 §:ssä säädettyssä tarkoituksessa sekä pyytää virallisesti vaadittavat ja muut tarpeelliset lau-sunnot.

Muistutukset

Nähtävänäoloaikana tuli kaksi muistutusta, joista toinen koski Reposaaren maantien kevyen liikenteen väylän sijoitusta ja toinen muistuttajan omaa loma-asuntovarausta Ämttöössä.

Viranomais- neuvottelu

Lääninhallituksen johdolla pidettiin 7.2.1995 viranomaisneuvottelu, jossa oli lääninhallituksen ja kaupungin edustajien lisäksi Satakuntaliiton, Tielaitoksen, Valtionrautateiden ja Satakunnan Museon edustajat.

Yleiskaava- toimikunnan uudistaminen

KH nimesi 6.3.1995 yleiskaavatoimikuntaan Timo Koiviston (pj.), Tellervo Elon, Annikki Järvisen ja

Pekka Träskelinin sekä apulaiskaupunginjohtajat Kari Hannuksen ja Aulis Laaksosen sekä kaavoituspäällikkö Olavi Mäkelän.

Vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin

Yleiskaavatoimikunta käsitteli lausunnot ja muistutukset sekä vastineet niihin 31.3.1995. Ennen hyväksymismenettelyä päätettiin selvittää mahdollisen uuden voimalinjan sijaintia.

Sähkölinja-selvitys

Voimansiirtoyhtiöiden kanssa selvitettiin vaihtoehtoisia voimalinjareittejä kesän ja syksyn 1995 aikana. Yleiskaavatoimikunta päätyi kokouksissaan 9.11. ja 18.12.1995 ratkaisuun, jossa uuden linjan sijoitukseksi esitetään vaihtoehtoisesti paikkaa vanhan rinnalle tai osalle matkaa kiertoa Lampaluodon ja Rankkuun läpi. Tuulivoimala-aluetta päätettiin esittää rata- ja tiepenkeille.

Tuulivoimalaitokset

Uudelleen nähtävänä 25.1.-23.2.1996

KH päätti 15.1.1996 asettaa ehdotuksen uudelleen nähtäville voimalinja-asian takia ja pyytää ehdotuksesta vielä Satakuntaliitolta ja ympäristönsuojelulautakunnalta uudet lausunnot.

Muistutukset

Vaihtoehtoista voimajohtolinjausta vastustettiin kolmessa muistutuksessa, joissa oli yhteensä kymmeniä allekirjoittajia. Ympäristönsuojelulautakunnan lausunnossa edellytettiin jonkinasteista ympäristövaikutusten arviointia.

YVA-menettely

Yleiskaavatoimikunta käsitteli toisen vaiheen muistutuksia ja lausuntoja 21.5.1996 ja päätti, että ympäristönsuojelutoimiston ja energialaitoksen yhteistyönä tehdään jonkin tasoinen ympäristövaikutusten arviointi voimalaitoksesta, voimalinjoista ja täytöistä kesän 1996 aikana ennen kuin osayleiskaavaehdotuksen käsittelyä jatketaan.

Isokari

Yleiskaavatoimikunta päätti 4.9.1996 esittää Lampaluodon Isokaria kunnostettavaksi kalastajaperinnetilaksi. Kaupunginhallitus päätti asiasta 23.9.1996.

Sovellettu YVA

Yleiskaavatoimikunta käsitteli 28.11.1996 ympäristönsuojelutoimiston ja energialaitoksen yhteistyönä tekemää ympäristövaikutusten suppeaa inventointia ja päätti esittää osayleiskaavaehdotusta hyväksyttäväksi.

Osayleiskaavaehdotus hyväksyttäväksi

3

SUUNNITELMA

3.1

Yleiskuvaus

3.11

Kehityspiirteitä

Osayleiskaava-alueen elinympäristö - luonnonympäristö ja rakennettu ympäristö - on muokkautunut aikojen kuluessa ihmisten valinnoissa.

Tahkoluodon kehittäminen sataman, energiatuotannon ja teollisuuden käyttöön on radikaalein muutos. Reposaari on muuttunut asuntoalueeksi ja sen työpaikkaomavaraisuus on laskenut, saariston kalastus- ja maatalouselinkeinot ovat vaihtuneet virkistykseen ja loma-asutukseen.

Aikaisemmin kiinteästi toisiinsa liittyneet työ, asuminen ja virkistys, jotka myös fyysisesti muodostivat eheän kokonaisuuden, ovat eriytyneet toistensa kanssa kilpaileviksi, erillisiksi toimintalohkoiksi. Asetelma on tässä tapauksessa erityisen korostunut.

- Reposaari on monessa suhteessa vaalittava arvokas rakennettu ja luonnonympäristön kokonaisuus, jossa kaikki toimenpiteet on tarkkaan harkittava kokonaisuudesta detaljeihin.
- Tahkoluoto on satamien, teollisuuden ja energiatuotannon alue, jonne muita maankäyttömuotoja ei juuri ole sovitettavissa.

- Katavat Tahkoluodon ja Lampaluodon välissä ovat meren, radan ja maantieliikenteen puristuksessa.
- Lampaluoto on maatalouden, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen aluetta, joka vielä tarjoaa vaihtoehtoja. Ne ovat kuitenkin sidottuja tiettyyn pienimuotoisuuteen.
- Pienemmät saaret ovat käytännössä varattuja loma-asutukseen ja muuhun virkistyskäyttöön.

Osayleiskaava-alueen maankäytön järjestely voidaan pelkistää Tahkoluodon massiivisen toiminnan ja muun toiminnan yhteensovittamiseksi. Tahkoluodon vaikutukset, jotka syntyvät tuotannosta, raaka-aineen ja tuotteiden käsittelystä, varastoinnista ja kuljetuksesta ulottuvat koko alueelle. Kysymys on haittojen minimoinnista. Tahkoluodon sijaintitekijät on käytännössä ratkaistu, joten sijaintitekijöitä tarkastellaan kääntäen, toisinsanoen millä ehdoilla muuta maankäyttöä voidaan sijoittaa Tahkoluodon ja kuljetusväylien vaikutuspiiriin. Haittoja minimoimalla suojavyöhykkeitä voidaan supistaa.

3.12

Tavoitteet

Osayleiskaavan perustavoitteena on alueen maankäytön jäsentäminen tavalla, joka on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä.

Asuminen

Sekä pysyvän, että loma-asutuksen sijoittumisperusteena saaristoon on aina ollut meren läheisyys. Mereen liittyvien elinkeinojen vähetessä on silti tietty osa väestöstä pitänyt saaristoa asuinpaikkanaan. Merellisen asumisen vetovoimaa tulee hyödyntää ja sen mahdollisuuksia parantaa. Valmiuksia Lampaluodon kehittämiseen asuntoalueena tulee nostaa.

Teollisuus ja satamat

Sataman läheisyyttä edellyttävä teollisuus mukaanlukien energiateollisuus keskitetään syväsataman yhteyteen. Tavoitteena on tarjota Tahkoluodosta varaus uudelle voimalayksikölle ja mahdollisimman laaja aluevaraus teollisuudelle ja varastoinnille mm. pohjoisrannan öljyym. varastoaluetta tiivistämällä.

Palvelut

Asuntoaluepohjaisten peruspalveluiden säilyttäminen Reposaassa on tavoitteena. Matkailu- ja veneilypalveluita pitää kehittää.

Virkistys

Loma-asuminen, veneily, kalastus, maa- ja metsätalous, sekä retkeily ja matkailu kytkeytyvät toisiinsa monimuotoisiksi alueellisiksi ja toiminnallisiksi kudelmiksi. Tavoitteena on näiden toimintojen turvaaminen ja kehittäminen.

Alueittain tavoitteet jakautuvat seuraavasti:

- Teollisuus, varastointi ja sähköntuotanto keskitetään Tahkoluotoon.
- Lampaluodon tulevat maankäytön ratkaisut on sopeutettava alueen luonne säilyttäen.
- Saariston loma-asutuksen ja yleisen virkistyksen yhteensovittaminen muihin ratkaisuihin tulee osoittaa edellistä yleiskaavaa yksityiskohtaisemmin.
- Pohjoisen satamatien lähialueiden saaristomaisema tulee säilyttää virkistysmahdollisuuksia ja matkailua edistävällä tavalla.
- Reposaaren arvokas rakennettu ja luonnonympäristö tulee säilyttää osoittaen kuitenkin aluevaraukset nykyisen väestömäärän ja palvelutason ylläpitämiseksi.

3.13 Mitoitus

Yleiskaavan keskeisiä lähtökohtia aluetarpeen mitoituksessa ovat väestö, asuntotuotanto, työpaikat ja työtila. Vuoden 2010 väkiluku on mitoitustilastoissa koko Porin alueella 75.000 ja työpaikkamäärä 37.000 sisältäen osittaiset työpaikat.

Pienillä väkiluvun muutoksilla ei ole sanottavaa merkitystä asuntotuotannon tarpeeseen. Tärkeimmät tekijät ovat asutuskenttien keskikoon pieneneminen ja asutuspöytä. Koko kaupungin laskennallinen asuntotuotantotarve on 400-500 asuntoa vuodessa.

Reposaaren, Tahkoluodon ja Lampaluodon sekä näiden välialueiden väestö- ja asutuskanta on n. 1,5 % koko kaupungin määrästä. Jos väkiluku pysyy ennallaan, on osayleiskaava-alueen asuntotuotantotarve 60-75 asuntoa kymmenessä vuodessa eli vuoteen 2010 mennessä 90-110 asuntoa.

Alueen asutuskanta on pientaloiksi luokiteltavaa lukuunottamatta muutamaa Reposaaren isointa rakennusta. Uudisrakentamisen maa-alatarve tulee edelleen laskea täältä pohjalta. Pientalovaltaisen asuntotuotannon tonttimaan tarve on 1 ha 15 asuntoa kohti eli osayleiskaava-alueella 6-9 ha, jolloin kaavoitettavan kokonaisalan tarve on 12-20 ha.

Reposaaresta voidaan uudisrakentamiseen osoittaa 2-4 ha. Muut varaukset sijoittuvat Kataviin ja Lampaluotoon.

Työtilan osalta ei tässä suunnitelmassa sovelleta mitoitustilastoja, vaan tarkastellaan ainoastaan käyttökelpoisia maa-alueita ja niiden toteuttamisjärjestystä.

Loma-asuntoja on n. 550 kpl ja uusia on rakennettavissa ehkä n. 100 kpl, kun tarkastellaan perinteistä omasta kesäasutuksesta. Eräillä alueilla ympärivuotinen ja osittainen asutus sekoittuvat.

Koko alueen pinta-ala on 60 km².
Siitä on maata n. 30 % eli 18 km².

Suurimmat aluevaraukset ovat:

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet	470 ha
Asuntotuotantoalueet ja niiden julkiset palvelut	160 "
Loma-asuntotuotantoalueet	350 "
Virkistysalueet	270 "
Satamat	125 "
Teollisuus- ja varastoalueet	100 "
Teollisuuden vara-alue	40 "
Muut työpaikat, palvelujen ja hallinnon alueet	30 "
Voimalaitosalue	47 "

3.2

Tarkastelu toiminnoittain

3.21

Asuminen

Nykyiset asuntoalueet sisältyvät osayleiskaavaan edelleenkin asuntoalueina Tahkoluotoa lukuunottamatta.

Reposaaren asukasluku on hieman lisääntynyt viime vuosien asuntotuotannon ansiosta. Nykyisen asukasmäärän ja palvelujen säilyttämiseksi on tarpeen osoittaa pienehkö asuntoalueen laajennus nykyisestä asemakaava-alueesta luoteeseen. Lisäksi entisen konepajan alue voidaan asemakaavoittaa osittain asuntorakentamiseen ja osittain elinkeinotoimintaa varten.

Pitkällä tähtäimellä mahdollisuudet laajempaan asuntotuotantoon ovat Lampaluodon alueella. Tässä vaiheessa ei kuitenkaan ole näköpiirissä seikkoja, jotka puoltaisivat merkittävää asuntotuotannon suuntaamista alueelle. Alueelle onkin esitetty lähinnä nykyisen asuntokannan yhteyteen lisärakentamista. Tämän lisäksi on pääasiassa kaupungin omistamalle alueelle osoitettu merkinnällä RAP loma/vakinaisen asutuksen alue, jolle lisäominaisuuksia antaa läheisen Isokarin vene-satama ja virkistysalue. Alue tarjoaa mahdollisuuden merenläheiseen omaleimaiseen asumiseen.

ASUMINEN

1:50000

3.22

Elinkeinot ja palvelut

Tahkoluodon alueella osayleiskaava pyrkii antamaan mahdollisuuden satama- ym. toimintojen monipuoliseen kehittämiseen.

Osayleiskaava-alueen maankäyttöratkaisut Tahkoluodon alueella tukeutuvat voimalaitoksiin, satamaan teollisuuteen. Aluetta tiivistetään ja laajennetaan ensisijaisesti Törnökarin suuntaan. Rakentamisaluetta laajennetaan tarvittaessa Katainniemen ja Ketaran suuntaan.

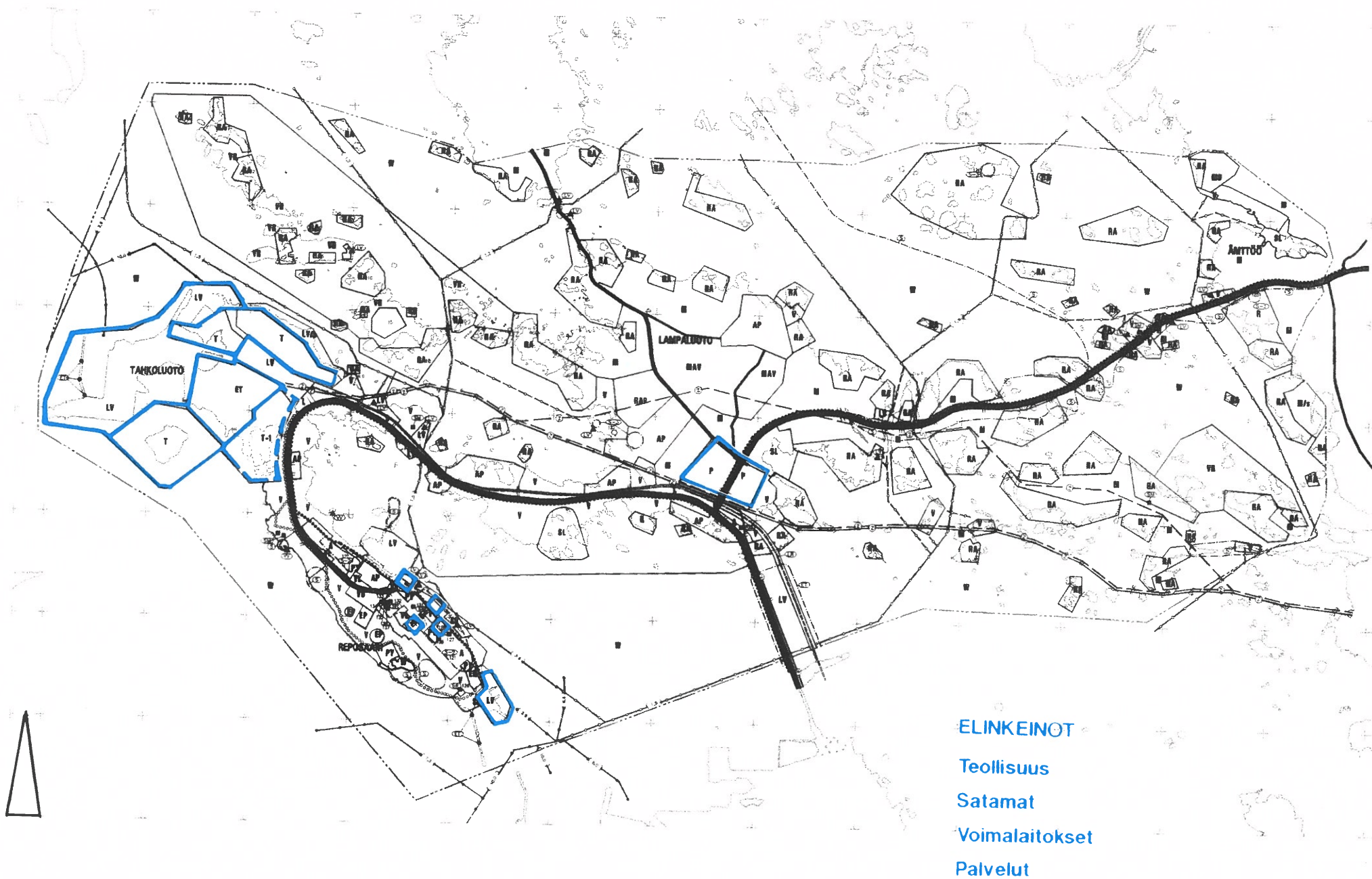
Toinen kehitettävä työpaikka-alue on osoitettu Lampaluodon Tylyn alueelle. Suurteollisuutta alueelle ei tule sijoittaa. Alueelle soveltuu esim. matkailuun, pienteollisuuteen, kasvihuoneviljelyyn ja kalastukseen liittyvää palvelu-, tuotanto- tai suoramyyntitoimintaa. Alueen toteuttaminen edellyttää tarkemman suunnitelman laatimista liittyen Lampaluodon lounaisosan AP- ja RAP-alueiden kehittämiseen.

Matkailua varten on saaristotien varressa Oodeessa osoitettu alue pienimuotoista loma- ja matkailutoimintaa varten. Oodeen alueella varaudutaan toteuttamaan myös saariston virkistyskäyttöön ja veneilyyn liittyviä palvelutoimintoja. Nämä aluevaraukset pyritään toteuttamaan rantakaavoituksen yhteydessä. Lisäksi Halsön eteläpuolinen ranta-alue on varattu loma- ja matkailutoimintaa varten jo aikaisempien suunnitelmien pohjalta.

Reposaaren matkailua voidaan jatkossa edistää vierasvenesataman, takarannan nähtävyyksiä ja leirintäaluetta kehittäen. Reposaaren konepajan alue tarjoaa merellisiä mahdollisuuksia yritystoiminnalle.

3.23

Virkistysalueet ja pienvenesatamat

Laajimmat virkistysaluevaraukset osayleiskaavassa ovat Reposaaren-Katavien rakentamattomat ranta-alueet. Lampaluodossa virkistysalueeksi on osoitettu kolme erillistä ranta-aluetta. Tieyhteys on edellisten lisäksi Oodeen saareen osoitetulle virkistysalueelle. Saaristotien tuntumaan sijoittuu lisäksi Korholman-Ankkurikarin virkistysaluevaraus.

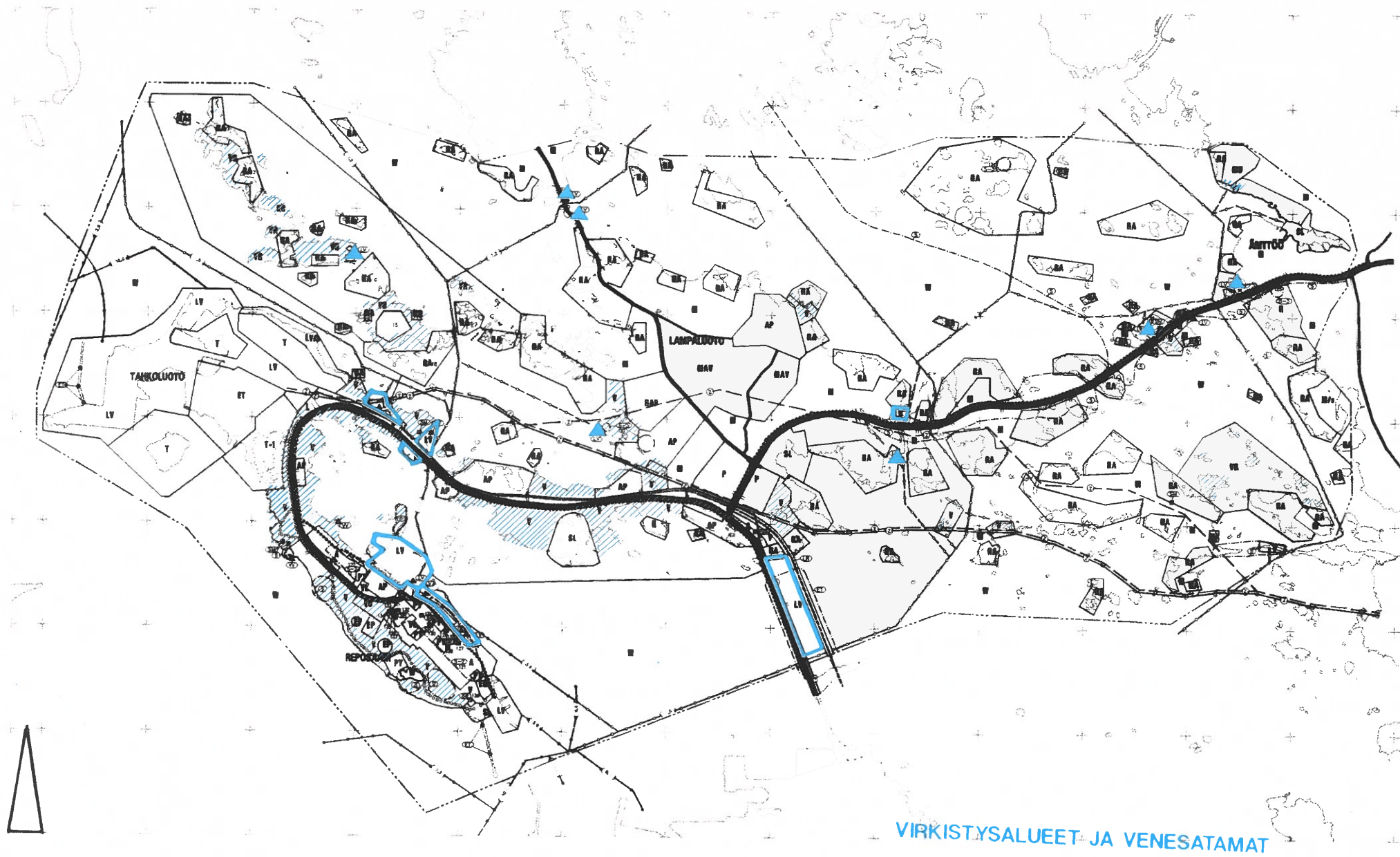
Saaristossa Arvekari-Paakarit veneretkeilyalue on rajattu aikaisempaa yleiskaavaa tarkemmin. Virkistysalue ja loma-asutus on rajattu selväpiirteisesti.

Putkikari-Hevoskari-Leveäkari saaristoalue sisältyy osayleiskaavaan virkistysalueena kuten aikaisemminkin. Tämän lisäksi uusina veneilyn tukikohtina ovat osayleiskaavassa Santareveli, Manniset, Pitkäräveli ja Vähä-Ruohokari.

Kaikki aikaisemmin suunnitellut pienvenesatamat sisältyvät osayleiskaavaan. Saaristotien tuntumaan on lisäksi osoitettu venesatamavaraus Oodeen saareen ja Ankkurikariin. Uusia pienvenesatamavarauksia on lisäksi Pastuskerin eteläosassa ja Isokarin alueella. Isokarin venesatama ja virkistysalue palvelee lähinnä Lampaluodon uusia rakentamisalueita.

3.24

Loma-asuminen

Osayleiskaava-alueella on nykyisin n. 550 loma-asuntojen rakennuspaikkaa. Toistaiseksi rakentamattomia rantakaavojen mukaisia rakennuspaikkoja alueella on n. 60 kpl. Ne sisältyvät myös osayleiskaavan loma-asuntoalueisiin. Muutamia uusia rakennuspaikkoja on osoitettu Oodeen alueelle.

Uusi loma-asunto-/pientaloalue on varattu Lampaluodosta Vähäkatavan kaupunginosan pohjoispuolelta, kuten edellä asuntoalueita käsiteltäessä todettiin. Alue on pääosin kaupungin omistuksessa ja sen edustalla Isokarin rantaluoto on osoitettu venesatama- ja virkistysalueeksi. Mänty-Paakarin saareen on osoitettu yhteisranta-alue loma-asutusalue aikaisemman yleiskaavan mukaisesti.

Pienempien saarten osalta loma-asuntoalueet on rajattu pääsääntöisesti nykytilanteen pohjalta. Siten aikaisemmassa yleiskaavassa kokonaan virkistysalueeksi osoitettu Arvekari-Paakarit alue on nyt jaettu yleisen virkistyskäytön ja loma-asumisen kesken. Ratkaisu on seutukaavan mukainen. Osayleiskaavassa on osoitettu rakennuspaikkojen määrä kullakin alueella.

Loma-asuntokäytössä olevat pienimmät yksittäiset saaret ja 400 kV:n johtoalueella olevat nykyiset rakennuspaikat sisältyvät osayleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisiin alueisiin.

3.25

Tekninen huolto

Tahkoluodossa tuottavat sähköä Imatran Voima Oy:n Meri-Porin voimalaitos ja PVO-Lämpövoima Oy:n Tahkoluodon voimalaitos. Lisäksi Reposaaren aallonmurtajalle on rakennettu Porin energialaitoksen toimesta tuulivoimala, jolla on merkitystä erityisesti käyttökokemusten kerääjänä uusien energiamuotojen tuottamisessa.

Osayleiskaavassa varaudutaan uuden voimalaitosyksikön sijoittamiseen nykyisten viereen. Uusi voimalaitos edellyttää uuden 400 kV sähkölinjan rakentamista. Nykyinen linjakin on erittäin kuormitettu ja uuden tekeminen nykyisen lisäksi saattaa osoittautua lähivuosina tarpeelliseksi, vaikkei uutta voimalaitosta tehtäisikään. Uuden sähkölinjan sijoitus on esitetty vaihtoehtoisesti vanhan rinnalle tai isojen saarten kautta. Uuden linjan toteuttaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä parhaan maisemallisesti hyväksyttävän reitin löytämiseksi, jolloin saattaa ilmetä myös uusia reittivaihtoehtoja.

Tuulivoimaloiden edellyttämät tuuliolosuhteet ovat satamien aallonmurtajilla hyvät. Reposaaren on osoitettu yksi uusi paikka ja Tahkoluotoon kolme. Viimeisten tutkimusten perusteella myös Kirrinsannan ja Lampaluodon välisen tie- ja ratapenkereen seutu sopisi usean tuulivoimalan sijoittamiseen. Maisemallisesti, jääolosuhteiden ja maantien varressa olevan 110 kV sähkölinjan takia olisi paras sijoitus ratapenkereen yhteyteen. Asia vaatii tarkempia selvityksiä, joten aluevaraus kattaa

molemmat penkereet ja niiden välisen alueen.

Meri-Porin voimalaitosten kattilatehosta (1300 MW) menee puolet hukkalämpönä mereen. Hukkalämmön hyödyntäminen tekniikan kehittyessä lienee mahdollista ainakin voimalaitoksen lähialueilla.

Sähkönjakelun hoitaminen osayleiskaava-alueella on varsin hyvin toteutettavissa. Syväsataman sähköasema sijaitsee alueella ja lisäksi Kaanaan sähköasema 3 km:n etäisyydellä Lampaluodosta. 20 kV:n johtoverkko on saaristossa rakennettu tieyhteyden omaavien saarten lisäksi Paakarien kautta Arvekariin sekä Lynaskerista Svartteen kautta Mäntyniemeen.

Porin Puhelin Oy hoitaa puhelinliikenteen osayleiskaava-alueella Ahlaisten rannikkoa lukuunottamatta, mikä kuuluu PTL-Telen toimialueeseen. Lampaluodon alueella on digitaalinen puhelinkekus, minkä vapaa kapasiteetti on 17 liittymää. Reposaaren keskusalueella vapaa kapasiteetti on 31 ja Anttooran keskusalueella 40 liittymää. Kapasiteettia voidaan tarvittaessa lisätä rakentamisalueiden toteutuessa.

Veden hankinta osayleiskaava-alueelle tapahtuu verkostoa pitkin Harjakankaan tekopohjavesilaitoksesta. Lähin varalaitos on Kemira Oy:n vesilaitos. Lampaluodon kautta rakennettu nykyinen vesijohto riittää alueelle suunnitellun maankäytön tarpeisiin. Reposaareen on rakennettu v. 1992 uusi yhdysjohto Uniluodosta, mikä riittää mahdollisiin Tahkoluodon teollisuusalueen laajennuksiin. Lampaluodon vesijohtoverkko on toteutettu vesiosuuskuntien toimesta, samoin Pohjoisen satamatien varteen (Tyltty-Oodee vesiosuuskunta).

Jätevesien johtaminen Lampaluodon ja Tahkoluodon mahdollisilta rakentamisalueilta Reposaaressa puhdistamolle edellyttää pumppaamoiden ja painejohtojen rakentamista. Rakentamisen määrästä ja laadusta riippuen jäteveden keräily voitaisiin myös mahdollisesti hoitaa kiinteistökohtaisesti tai pienpuhdistamon avulla. Painejohdon ja pumppaamon rakentaminen Reposaaressa puhdistamolle maksaisi Lampaluodon osalta n. 3,3 milj.mk. ja Tahkoluodosta n. 1,9 milj.mk.

Kadunrakennuksessa Lampaluodon alueen suurin kustannus on kokoojakadun rakentaminen AP- ja RAP-alueille, missä nykyinen yksityistieverkko on varsin mutkainen ja kapea.

Tahkoluotoon osoitetun teollisuuden vara-alueen saattaminen kokonaisuudessaan rakentamiskelpoiseksi edellyttää 400.000 m³:n hiekkatäyttöä.

3.26

Rakennetun ympäristön suojelu

Rakennustaiteellisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ympäristöt ja kohteet on luokiteltu kahteen luokkaan. Niiden määräykset tulee ottaa huomioon asemakaavotuksessa ja muussa jatkosuunnittelussa.

Nykyisissä asemakaavoissa olevat suojelumerkinnot ovat voimassa osayleiskaava-alueella.

s-2 Alueet, joiden omaleimainen luonne tulee säilyttää.

- 121 Reposaaren ruutukaava-alue ja Länsi
Reposaaren yhdyskunta on syntynyt 1800-luvulla. Saaren väkiluku pysyi vähäisenä aina sahan perustamiseen saakka vuonna 1872. Samoihin aikoihin Reposaaresta tuli myös vähäksi aikaa Suomen suurin vientisatama. Asukasmäärä kasvoi nopeasti ja olojen järjestämiseksi saarelle laadittiin ensimmäinen asemakaava vuonna 1874. Tälle ruutukaava-alueelle on ryhmittynyt Reposaaren vanhin rakennuskanta. Kaupunkimaiseksi muodostuneen, hyvin yhtenäisenä säilyneen puutalo-kokonaisuuden rikkoo ainoastaan yksi korkea kerrostalo.

Kohteeseen on liitetty erityismääräys:
Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kulttuurihistoriallisten arvojen ja erikoisen painolastikasvillisuuden suojeluun.

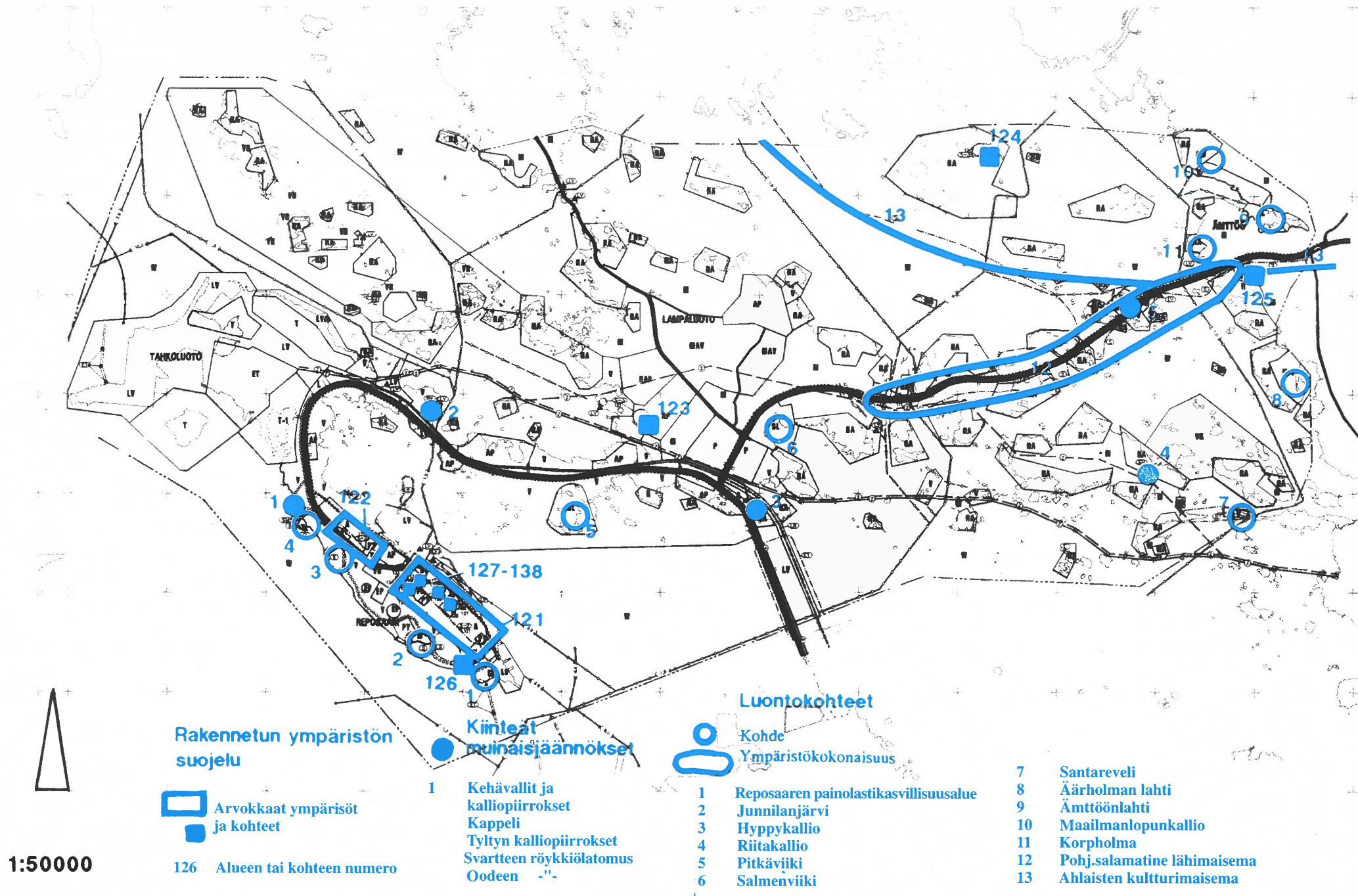
Reposaaren asemakaava uusittiin ja kaava-alueetta laajennettiin 1920-luvun puolivälissä. Uuden asemakaavan laati arkkitehti Harald Andersin ja se hyväksyttiin vuonna 1925. Tämän kaavan mukaisesti rakennettiin pääosin vielä 1920-luvun aikana vanhan ruutukaava-alueen länsipuolelle sijoittuva tiivis pientaloalue, Länsi. Alueen taloista valtaosan suunnitteli rkm K.A.Hagström. Lyhyestä rakennusvaiheesta ja yhtenäisestä suunnittelusta johtuen Länneistä muodostui hyvin yhtenäinen, millainen se on edelleenkin. Reposaaren kulttuurimaisema on arvioitu valtakunnallisesti merkittäväksi.

- 122 Reposaaren sahan asuntoalue
Sahan läheisyyteen rakennettiin vuosisadan alussa puinen konttorirakennus ja yhdeksän työväen asuintalon yhtenäinen ryhmä.

s-3 Alueet, joilla ympäristö säilytetään

- 123 Brander ja Isokari, Lampaluoto
Brander on ehyt saaristolaistila, jossa empi-retyylinen pitkä parituparakennus ja uudemmat kuistit sekä pakari ja talousrakennuksia. Viereisen Isokarin kalastajatilán rakennusryhmä ja pihapiiri aivan 1900-luvun alusta on harvinaistuneen kalastajaperinteen poikkeuksellisen ehjänä edustajana kulttuurihistoriallisesti arvokas.

- 124 Tallklopin saaren kalastajatila
Kesäasuntona oleva vanha kalastajatila, jolla on edustava pihapiiri.
- 125 Halsö, Ämttöö
Säilynyt tilan pihapiiri, jossa on komea kivinavetta.
- SR Suojelukohteet

Erilliskohteina on merkitty asemakaavan ulkopuoliset arvokkaat rakennukset ja asemakaava-alueellaolevista ne, joita ei asemakaavassa ole suojeltu.

- 126 Villa London
Mittaaja Aksel Gottschalk-Gustafssonin vuonna 1892 rakennuttama suuri huvilarakennus, jonka alkuperäinen ulkoasu on säilynyt hyvin. Rakennuksessa on toiminut täysihoitola.
- 127 Satamapuisto 16
Raatimies Gustaf Sohlströmin vuonna 1863 rakennuttama huvila, joka on laajennettu nykyasuunsa tämän vuosisadan alkupuolella. Huvila kuuluu saaren vanhimpaan, ennen ensimmäistä asemakaavaa muodostuneeseen rakennuskantaan. Rakennuksessa on toiminut Reposaaren apteekki vuodesta 1900 vuoteen 1951.
- 128 Satamapuisto 18
Yksi Reposaaren sataman läheisyyteen 1800-luvun puolivälissä muodostuneeseen porilaisten

porvarien huvilayhdyskunnan huviloista. Huvilarakennusta on laajennettu 1890-luvulla ja 1900-luvun alkupuolella.

- 129 Satamapuisto 26
Monessa vaiheessa rakennettu, monimuotoinen huvilarakennus edustaa rannan puolelle sijoittuvine lasikuisteineen Reposaarelle tyypillistä porvariston huvila-asutusta. Rakennus on säilynyt 1900-luvun alkupuolen asussa.
- 130 Kirkkokatu 31
Vuonna 1930 rakennettu entinen Reposaaren merisuojeluskunnan talo. Nykyisin Saariston yläasteen käytössä olevan klassistisen rakennuksen on suunnitellut Torkel Nordman. Rakennusta on myöhemmin jatkettu siihen huonosti sopivalla osalla. Vanhan osan alkuperäinen ulkoasu on säilynyt.
- 131 Kirkkokatu 35b
Kirkkokadun yhtenäiseen puutalomiljööseen kuuluva asuin- ja liikerakennus. Puinen asuinosa on rakennettu aivan 1900-luvun alussa ja siihen liittyvä kivinen, klassismin piirteitä omaava myymälä vuonna 1932. Rakennus on säilynyt laajennusvaiheen asussa.
- 132 Messipojankatu 10
Rkm K.A. Hagströmin vuonna 1927 suunnittelema kahden perheen pientalo, joka on julkisivuiltaan säilynyt rakentamisajankohtansa asussa.

- 133 Stuertinkatu 31
Rkm K.A. Hagströmin vuonna 1927 suunnittelema kahden perheen pientalo, joka on julkisivuiltaan säilynyt rakentamisajankohtansa asussa.
- 134 Stuertinkatu 76
1920-luvulla rakennettu tyyliltään klassistinen pieni kerrostalo, jonka julkisivut ovat säilyneet rakentamisajankohdan asussa.
- 135 Stuertinkatu 74
Rkm K.A. Hagströmin vuonna 1927 suunnittelema kahden perheen pientalo, joka on julkisivuiltaan säilynyt rakentamisajankohtansa asussa.
- 136 Stuertinkatu 72
Reposaaren Lännen 1920-luvulla syntyneeseen pientaloasutukseen kuuluva, rakentamisajankohdansa asussa säilynyt asuinrakennus.
- 137 Stuertinkatu 70
Reposaaren Lännen 1920-luvulla syntyneeseen pientaloasutukseen kuuluva, rakentamisajankohdansa asussa säilynyt asuinrakennus.
- 138 Kirkkokatu 18
Vuonna 1935 rakennettu funkis-tyylinen puhelinlaitoksen keskusasema, joka on säilyttänyt tyylille ominaiset piirteensä.

Osa Ämttööstä ja osayleiskaava-alueen pohjoisesta saaristosta kuuluu ns. Ahlaisten kulttuurimaisema-alueeseen, joka on rajattu ympäristöministeriön laatimassa maisema-aluetyöryhmän mietinnössä. Osa alueesta kuuluu myös Satakunnan rakennusperinne -tutkimuksessa (v. 1990) esitettyyn kokonaisuuteen: Kokemäenjoen ja Ahlaisten jokisuun kalastustilat, joka vaatii lisäselvityksiä.

Lähteet:

- Satakunnan rakennusperinne.
Satakunnan seutukaavaliiton julkaisu A:177, 1990.
- Satakunnan Museon inventointi.
- Rakennettu kulttuuriympäristö.
Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt.
Museovirasto, Ympäristöministeriö, 1993.
Museoviraston rak.hist.osaston julk. 16.
- Arvokkaat maisema-alueet.
Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto 1992.

3.27

Muinaisjäännökset

Satakunnan kiinteät muinaisjäännökset-luettelo vuodelta 1994 tuntee osayleiskaava-alueelta kaksi kohdetta:

- Kappelinluoto, perimätiedon mukaisen kappelin paikka (I lk).
- Svartteen saari, Pohjaranta, kiviröykkiö (II lk).

Edellisten kohteiden lisäksi on osayleiskaavassa SM-merkinnällä osoitettu seuraavat muinaisjäännökset:

- Oodee, saaren korkein kohta, röykkiölatomus (II lk). Todettu Satakunnan Museon v. 1994 tekemässä muinaisjäännösinventoinnissa.
- Reposaari, Takaranta, Riitakallio, ent. Storberget, tykkipatterin kehävallit, 2 kpl (I lk) luultavasti Venäjän vallan ajalta 1800-luvun alusta. Satakunnan Museo on rekisteröinyt kohteen v. 1986.
- Lampaluoto, Tyltty, kalliopiiirroskallio historialliselta ajalta (I lk).

Reposaaren takarannalla on 1936 käyttöön vihitty linnake-alue. Suojeluskuntalaisten rakentamat linnoituslaitteet olivat II maailmansodan aikana ilmatorjunnan käytössä. Linnakkeeseen liittyviä bunkkereita, juoksuhautoja ja miehistökorsuja on ryhdytty kunnostamaan vuonna 1994.

3.28

Luonnonsuojelu

Osayleiskaava-alueen luonnonsuojelukohteita ovat Ämttöönlahti, Lampaluodon Salmenviiki, Isokatavan Pitkäviiki ja Reposaaren painolastikasvillisuusalue.

Ämttöönlahti on melko suojainen ja suhteellisen puhdasvetisenä säilynyt merenlahti, jonka kasvillisuus käsittää inventointitietojen mukaan lukuisia harvinaisia lajeja. Alueella on merkitystä myös lintuvetenä. Nykyisten veneväylien pitäminen voidaan sallia jatkossakin suojelualueella. Väylien ruoppaus tulee suorittaa ympäristönsuojelutoimiston ohjeiden mukaan siten, että ruoppausmassaa ei jätetä vesialueelle.

Salmenviikin alue on rehevä matala lahti, jolla on merkitystä mm. sorsalintujen ruokailualueena ja muuttolintujen levähdyspaikkana. Alueen merkitys on jonkin verran vähentynyt saaristotien läheisyydestä johtuen.

Pitkäviikin umpeenkasvava lahdelma kaksiosaisine glojärvineen ja tervaleppälehtoineen on maisemallisesti edustava ja kasvistoltaan erikoinen.

Reposaari on valtakunnallisesti merkittävä painolastikasvillisuuden esiintymisalue. Siellä tavataan mahdollisesti maamme edustavin painolastikasvisto (yli 50 lajia), johon kuuluu kymmenkunta valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaista lajia. Reposaaren eteläkärjessä, aallonmurtajan ja kalasataman välissä ns. Lontoon niitty on merkittävin alue. Kasvillisuus on levinnyt satamasta ranta-alueille, katujen varsille ja pihoihin. Rakennetun ympäristön suojelu on ruutukaava-alueella laajennettu käsittämään myös ranta-alueen satamalaituria myöten, jotta painolastikasvillisuuskin tulee huomioon otetuksi jatkosuunnittelussa.

Luonnonsuojelualueiden lisäksi löytyy alueelta sellaisia huomionarvoisia kohteita, jotka alueiden pääkäyttötarkoitusten ohessa tulisi säilyttää. Junnilan lehto ja lampi, Reposaaaren Riitakallion (Porin ainoa rapakivipaljastuma) ja Tanssikallion erikoiset geologiset muodostumat, Santarevelin-Furuskerin harjumuodostelma, sekä Kellahden Äärholman lahti ja Tukkiiviikin Ripakari (lintualueet) on osoitettu säilyttävällä merkinnällä. Maailmanlopunkallio ja Korholman kalliot ovat merenrantaalueen maisemallisesti merkittäviä kallioalueita.

Tahkoluodon satama-alueen läntisin osa, Kallioholman kärki, on Reposaaaren-Tahkoluodon alueen läntisin mereen työntyvä niemi ja siksi sen maisemallinen merkitys on suuri. Saarella on merkitystä myös lintujen pesimäalueena ja linnuston seurantapaikkana. Saaren kärkiosa tulisi jättää luonnontilaiseksi niin kauan kuin sillä ei ole merkitystä teollisuusalueen laajentamisen kannalta.

Lähteet:

- Satakunnan kiinteät muinaisjäännökset. Satakuntaliitto 1994, sarja A:216.
- Kiinteiden muinaisjäännösten arkistoinventointi, Porin osa. Museovirasto 1994.
- Satakunnan Museon inventointi.
- Satakunnan luonnonsuojeluselvytys 1984. Satakunnan seutukaavaliiton julkaisu A:145.
- Reposaaaren painolastikasvit. Porin kaupungin ympäristönsuojelulautakunnan julk. 1/87.

- Pienvesien inventointi. Porin kaupungin ympäristönsuojelulautakunnan julk. 1/91.
- Satakunnan harjututkimus 1987-1988. Satakunnan seutukaavaliiton julk. A:168.
- Satakunnan maa-ainesselvitys, II osa, kallioalueiden maisemaluokitus ja louhintakohteet, Porin ja Rauman ympäristö. Satakunnan seutukaavaliiton julk. A:158.
- Porin kallioalueiden maisemaselvitys. Porin kaupungin ympäristönsuojelulautakunnan julk. 1/92.
- Porin seudun ympäristöseuran luettelo 17.3.1994.

3.3

Ympäristövaikutusten arviointi

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä astui voimaan syyskuussa 1994. Lain yhtenä tarkoituksena on kehittää kaavoituskäytäntöä eri tasoilla siten, että kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset sekä yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuri- ja muut vaikutukset. Lain johdosta on tehty mm. kaavoituskäytäntöä koskevia muutoksia rakennuslakiin ja -asetuksiin.

Tämän osayleiskaavan ympäristövaikutusten ohjaamisprosessi on suoritettu pääosin jo tavoiteasettelussa. Selvästi ympäristöhaittoja aiheuttavien laitosten, toimintojen tai rakennelmien, kuten polttoaineteholtaan yli 300 MW voimalaitosten ja 400 kV sähkölinjojen sijoittamisesta joudutaan päättämään hankekohtaisesti erikseen.

Seutukaavoitus, yleiskaavoitus ja toteutuneet hankkeet sekä toisaalta ympäristöolosuhteet eivät anna mahdollisuutta tarkoituksenmukaiseen sijaintivaihtoehtojen ja vaikutusten tutkimiseen. Porin kaupungin ympäristönsuojelutoimiston ja energialaitoksen yhteistyönä on laadittu ympäristövaikutusanalyysi, joka käsittelee kolmannen hiilivoimalaitoksen, uuden 400 kV voimajohdon ja Tahkoluodon täyttöjen vaikutuksia. Arviointi on laadittu tietoisesti melko suppeana ns. sovellettuna YVA:na, johtuen hankekohtaisista velvotteista.

3.31

Voimalaitokset

Voimalaitokset varastoineen synnyttävät ympäristöönsä melua, pölyä, päästöjä, jäähdytysvettä sekä liikennettä, jonka laatu ja määrä riippuu käytettävistä polttoaineista ja savukaasujen puhdistusaineista. Tahkoluodon toinen voimalaitos on sijoitettu ensimmäisen viereen taloudellisten ja teknisten hyötyjen vuoksi. Suuret voimalaitosmassat hallitsevat maisemaa yhdessä sataman laitteiden ja kuljettimien kanssa.

Osayleiskaavassa osoitetaan teknisen huollon alue nykyisten voimalaitosten aluetta laajentaen siten, että uusi voimalaitos on sijoitettavissa nykyisten viereen. Tällä pyritään keskitettyyn, ympäristöä säästävään ratkaisuun. Sijoituspäätös on yleiskaavatasolla tärkein ympäristöhaittoja ajatellen. Tahkoluodon asutus ja voimalaitokset, satama ja satamateollisuus eivät ole sovitettavissa yhteen. Kaupunginjohtajan asettama työryhmä on v. 1987 laatinut selvityksen voimalaitoksen viereisen asuntoalueen muuttamisesta teollisuusalueeksi. Selvityksessä on osoitettu tapoja, joilla asunnon vaihtaminen on mahdollisimman haitatonta taloudellisesti ja sosiaalisesti. Asia on ollut esillä useissa Reposaaressa järjestetyissä asukastilaisuuksissa.

Voimalaitoksen sijoittaminen vaatii hankekohtaisen arviointimenettelyn siitä annetun lain ja asetuksen perusteella.

3.32 Voimalinjat

Voimajohdot näkyvät maisemassa, rajoittavat maankäyttöä ja rakentamista sekä muuttavat kasvillisuutta linjalla ja linjan reuna-alueilla. Voimajohto synnyttää ympärilleen sähkömagneettisen kentän, jonka vaikutuksia tutkitaan jatkuvasti. Tämän hetkisen tietämyksen mukaan voimajohtojen synnyttämät kentät eivät aiheuta ihmisille tai eläimille terveyshaittoja, joskin niiden pitkäaikaista vaikutuksia koskeva selvitystyö on vielä kesken-eräistä.

Tahkoluodon voimalaitosten tuottama sähkö siirretään 400 kV voimajohdolla itään, Lampaluodon ja muun saariston kautta mantereelle Lyttylän kohdalle ja siitä edelleen Ulvilaan sekä Lampaluodossa siitä haarautuvalla 110 kV johdolla Kaanaan suuntaan.

Mikäli Tahkoluotoon rakennetaan lisää kapasiteettia, eivät nykyiset johdot riitä. Nykyiselläänkin 400 kV linja on niin kuormitettu, että Teollisuuden Voimansiirto Oy:ssä suunnitellaan verkon täydentämistä uudella 400 kV reitillä. Uudet voimajohdot tulee sijoittaa nykyisten yhteyteen tai kiertämällä osaksi Lampaluodon keskiosan, Lynaskerin ja Rankkuun kautta. Voimalinjan sijoittamisvaihtoehtoja on tarkasteltu voimansiirtoyhtiöiden kanssa ja alustavasti tutkittu maastossakin. Rakentamisen kannalta edullisin ja vähiten epävarmuustekijöitä sisältävä, pohjoisen satamatien varteen esitetty vaihtoehto on karsittu pois tien maisemallisten arvojen kunnioittamiseksi. Reitin valinnassa tulee noudattaa hankekohtaista YVA-menettelyä, jolloin myös Pohjoisen satamatien suuntainen vaihtoehto kannattaa vielä tutkia uudelleen tarkemmin.

3.33 Kuljetukset

Tahkoluodon syväsataman monipuolistuva käyttö lisää maa- ja vesiliikennettä sekä välivarastointia. Tahkoluodossa satama sijoittuu muuhun maankäyttöön nähden siten, että siellä tapahtuvat toiminnan muutokset vaikuttavat vain alueen sisäisiin järjestelyihin.

Maantiekuljetusten lisääntyminen aiheuttaa asutukselle meluhaitan ja liikenneturvallisuusongelmien lisääntymistä. Lisääntyvän käytön johdosta ollaan alueen pääväylien luokitusta nostamassa. Porin tie- ja katuverkkosuunnitelmasta poiketen tulevat sekä Reposaaarentie että Pohjoinen satamatie seudullisiksi pääväyliksi, mikä tulee ottaa huomioon niihin liittyvää maankäyttöä suunniteltaessa.

Rautatie on rakennettu v. 1980 laaditun asemakaavan mukaisesti osittain luonnon- ja osittain rakennettuun ympäristöön. Rata on tehty teollisuus- ja satama-alueita varten. Sen sijoituksessa rakennettuun ympäristöön on täytetty tekniset vähimmäisvaatimukset rata-alueen näkemien, taso- ja eritasoristeysten ym. suhteen. Asutuksen kannalta tarkasteltavia ympäristövaikutuksia, kuten melua, tärinää ja visuaalisia haittoja ei lähiasutuksen suhteen juurikaan voida korjata. Maankäytön tehostaminen asuntotarkoituksiin rautatien läheisyydessä edellyttää suojaetäisyyksien ja rakenteellisten melu- ym. suojausten tutkimista. Osayleiskaavassa on pitäydytty oleviin varauksiin.

3.4

Osayleiskaavamerkinnot ja -määräykset

Eräitä lisäselvityksiä merkintöihin ja määräyksiin.

A

Asuntoalue.

Tähän maankäyttöluokkaan kuuluvat vanhat puutaloalueet sekä niitä uudemmalla rakentamisella täydennetyt seka-alueet.

AP

Pientalovaltainen asuntoalue.

P

Palvelujen ja hallinnon alue.

Tällä merkinnällä on osoitettu alueet myös suoraan kaupallista toimintaa harjoittaville tuotantolaitoksille, jotka pyrkivät sijoittumaan näkyvästi.

PY

Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.

T

Teollisuus- ja varastoalue.

T-1

Teollisuuden vara-alue, jonka käyttöönotto edellyttää lisäselvitystä voimalaitosten, sataman ja satamaan liittyvän teollisuuden varausten osalta.

V

Virkistysalue.

VL

Lähivirkistysalue.

VU

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

VR

Retkeily- ja ulkoilualue.

Merkinnällä on osoitettu helposti saavutettavia saaria, jotka ovat pääasiassa kaupungin omistuksessa.

R

Loma- ja matkailualue.

RA

Loma-asuntoalue.

Numero osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

RA-4

Merkinnän piiriin kuuluu joitakin poikkeuksia lukuunottamatta merkinnän osoittama määrä rakennettuja loma-asutopaikkoja, joita ei ole tarkoitus lisätä.

RAP

Loma-asunto/pientaloalue.

Ympärivuotisen ja osa-aikaisen asumisen seka-alue.

RT

Telttailu- ja leirintäalue.

L

Liikennealue.

Sisältää rautatiealuetta suoja-alueineen, tasoristeyksiä ja liittymiä seudulliselle pääväylälle, mm. sataman alueen liittymän.

LR

Rautatiealue.

LV

Vesiliikenteen alue.

Merkinnän piiriin kuuluvat satamat maa-, laituri- ja allasalueineen sekä tarpeen mukaan rakentamattomine vesi- ja ranta-alueineen.

ET	Yhdyskuntateknisen huollon alue. Merkinnällä on osoitettu voimalaitosalue.		Kokoojakatu tai -tie.
EH	Hautausmaa-alue.		Liittymä seudulliselle pääväylälle.
EP	Puolustusvoimien alue. Merkinnän piiriin kuuluvat alueet, joille yleisön pääsy on rajoitettu.		Rautatie.
SL	Luonnonsuojelualue.		Ulkoilureitti.
M	Maa- ja metsätalousvaltainen alue.		Kevyen liikenteen väylä. Pää- ja kokoojaluokkaisten väylien yhteydessä on yleensä kevyen liikenteen väylät, joita ei ole erikseen merkitty. Kartan reitit liittyvät näihin. Seudullisten pääväylien varteen on osoitettu reitti silloin kun sen ohjaaminen muuta kautta ei ole mahdollista. Reitin sijoitus ratkaistaan tarkemman suunnittelun yhteydessä.
MAV	Maa- ja metsätalousvaltainen alue kasvitarhatoimintaa ja siihen liittyvää asumista varten.		Laivaväylä.
MU	Maa- ja metsätalousvaltainen alue, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja.		Veneväylä.
W	Vesialue.		Ohjeellinen veneväylä.
	Osayleiskaava-alueen raja.		Väylän syvyys.
	Alueen raja.		Sähkölinja 100-400 kV.
	Eri yleiskaavamääräysten alaisten alueen osien välinen raja.		Ohjeellinen 400 kV sähkölinjan sijoitusvaihtoehto, jonka toteuttaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä parhaan maisemallisesti hyväksyttävän reitin löytämiseksi.
REPO	Kaupunginosan tai kylän nimi.		
	Seudullinen pääväylä.		
	Alueellinen pääväylä.		

Reitin sijainti on ohjeellinen ja väljä. YVA-menettelyssä saattaa ilmetä syitä, joiden takia reittiä on syytä muuttaa esitetystä.

Suojelukohde.

Virkistys- ja matkailukohde.

Erityinen kohde.

Kohteeseen tai symvoliin liitettävä kirjain- tai numerotunnus.

Muinaismuisto.

Kiinteiden muinaisjäännösten osalta tulee ottaa huomioon, mitä muinaismuistolaissa on edellytetty.

Suojeltava rakennus.

Tuulivoimala.

Myös tuulivoimala-alue, joka on osoittautunut tuuliolosuhteiltaan edulliseksi. Tuulivoimaloiden sijainti tulee ratkaista tarkemman suunnittelun perusteella.

Uimaranta.

Pienvenesatama tai venevalkama.

100

Kohdenumero.

S

Alue, jolla ympäristö säilytetään.

Voi kohdistua rakennettuun ympäristöön, luontokohteeseen tai maisema-alueeseen.

S-2

Alue, jonka omaleimainen luonne tulee säilyttää.

S-3

Alue, jonka ympäristö säilytetään.

Rakennetun ympäristön säilyttämistä koskeva.

Säilytettävän alueen likimääräinen sijainti.

Nykyisissä asemakaavoissa olevat suojelumerkinnot ovat voimassa osayleiskaava-alueella.

Kohdetta nro 121 koskeva erityismääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kulttuurihistoriallisten arvojen ja erikoisen painolastikasvillisuuden suojeluun.

Määräyksen piiriin kuuluvat Reposaaaren ruutukaava-alue, ns. Länsi sekä satama-alue ja -puistoa.

TOTEUTTAMINEN

Asukasluvun ja palvelujen pysyminen nykyisellään edellyttää, että uudisrakentamiseen on jatkuvasti osoitettavissa tonttimaata. Vaikka kyse on nykyisellään vain 1200 asukkaan yhteisöstä, saattavat Sahan asuntoalueen laajennusvara ja konepajan alueesta asumiseen käytettävä osa rakentua jo muutamassa vuodessa. Reposaaaren asuntokanta on suurelta osin vanhaa ja keskimääräisesti väljemmin asuttua. Vanhojen asuntojen saneeraaminen, käytön tehostaminen ja rakenteen tiivistäminen helpottavat painetta, joskin hankekohtaisesti ja hetkellisesti. Vuoden 2000 jälkeisen asuntorakentamisen paine kohdistuu Lampaluotoon. Samalla uudistetaan Iso-Katavan ja Vähä-Katavan vanhentuneet asemakaava-alueet.

Tahkoluodon syväsatama kenttineen, vanha hiililaituri ja öljysatama ovat käyttökunnossa. Satama-alueella on vielä vesialtaita, joita täytetään maa-aineksella vähitellen. Törnikarin teollisuusalue, joka alunperin on asemakaavassa varattu voimalaitokselle, on pengerretty ja täytetty suurimmaksi osaksi. Mahdollinen uusi voimalaitos sijoitetaan nykyisten yhteyteen ja Törnikarin täyttöä teollisuusalueeksi jatketaan. Öljyvarastojen välialueet, jotka nykyisin ovat käyttämätöntä satama-aluetta, voidaan maasto-olosuhteiden puolesta ottaa käyttöön. Öljyvarastojen yhteyteen sijoitettavien hankkeiden yhteensopivuus on tietysti rajallista.

Teollisuuden vara-alueeksi osoitettu voimalaitosten ja Reposaaarentien väli edellyttää n. 400 000 m³ täyttöä ja pengerrystä ja Tahkoluodon asutuksen siirtämistä. Alue on Törnikarin käyttöönoton

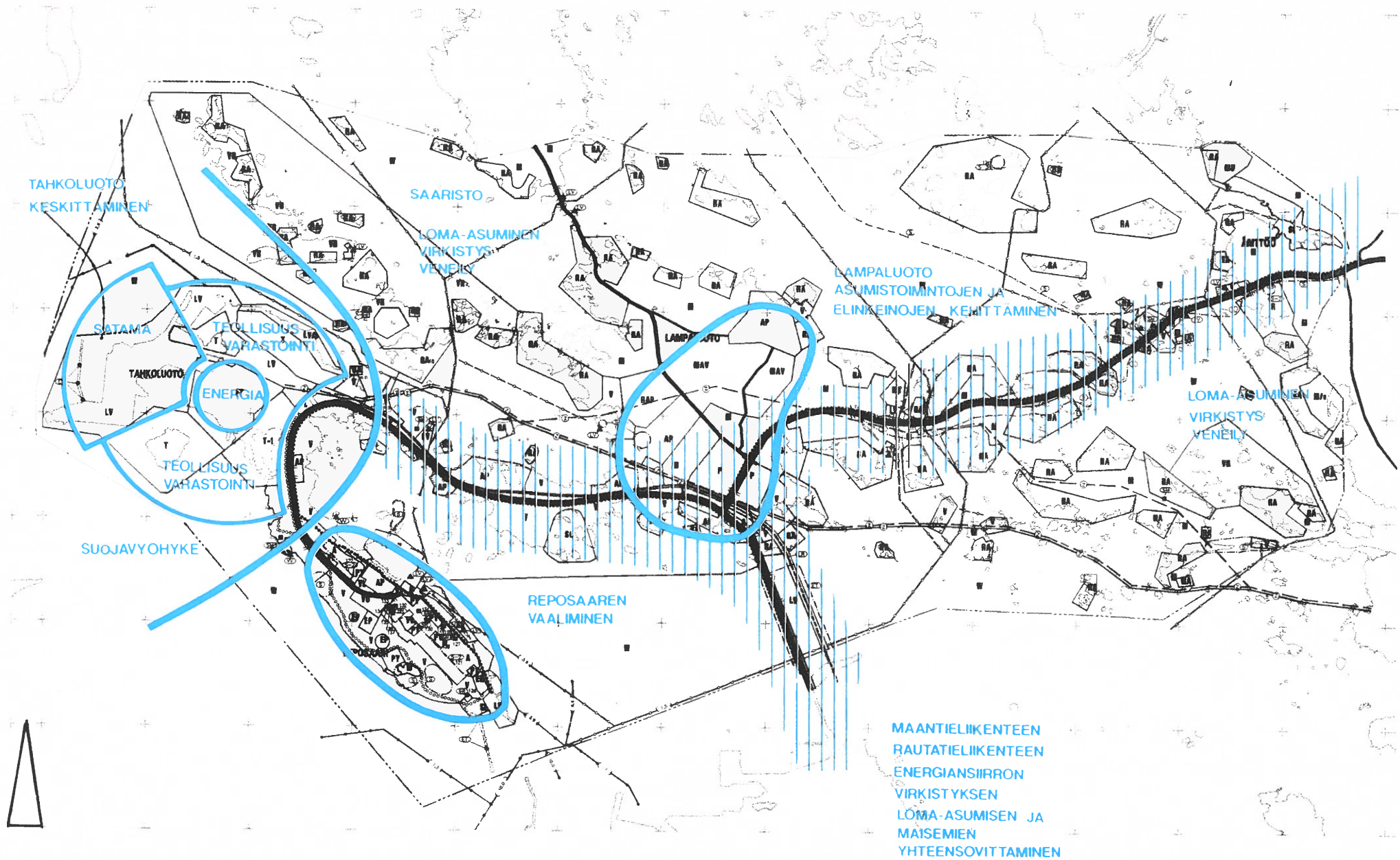
jälkeen ainoa kuivaan maahan tukeutuva paikka, josta on järjestettävissä teollisuus- ja satama-alueiden sisäinen tie- ja kuljetinyhteys syväsatamaan. Sen käyttöönotto edellyttää lisäselvitystä voimalaitosten, sataman ja satamaan liittyvän teollisuuden varausten osalta ja hienovaraista suhtautumista Tahkoluodon asukkaisiin.

Tahkoluodon satama-, voimalaitos-, teollisuus- ja varastoalueen välittömiä ympäristöhaittoja vastaan on osoitettu suojavyöhyke. Voimalaitosalueesta mitattuna yhden kilometrin säteelle ei osoiteta enää uutta pysyvää eikä loma-asutusta. Tämä vyöhyke ehkäisee välittömät melu- ja pölyhaitat sekä pienentää visuaalisia haittoja oleellisesti edellyttäen, että vyöhykkeellä oleva puusto, mukaanlukien Tahkoluodon satama-alueen takarannalla oleva, pidetään peittävänä. Uuden voimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointi on tekeillä.

Pengertiet, rautatie ja voimalinja ovat muuttaneet saaristo-ympäristöä pysyvästi ja näkyvästi. Uusien reittien avaaminen ja vanhojen parantaminen koskettaa ympäristöä saaristossa eri tavalla kuin mantereella. Reposaaaren maantien ja pohjoisen satamatien varteen osoitetut kevyen liikenteen reitit ovat periaatteellisia. Niiden sijoitus ratkaistaan tarkemmalla suunnittelulla. Maisemallisten ja ilmastollisten tekijöiden kannalta Reposaaarentien eteläpuoli on edullisempi kuin pohjoispuoli. Pohjoisen satamatien osalta asia on tutkimatta.

Tiet taipuvat maisemaan kohtuullisesti lukuunottamatta pitkää meripengertä. Jatkossa toteutettavat kevyen liikenteen ja liittymien järjestelyt ovat sopeutettavissa

maastoon. Rautatie taipuu maantietä selvästi kankeammin vaaka- ja etenkin pystysuunnassa. Jo kahden metrin korkeus-vaihtelu maastossa aiheuttaa ratapenkereen korkeuteen niin paljon, että se katkaisee maisemaa. Valtaosaltaan rautatie istuu maisemaan siten, ettei se aiheuta maisemanhoidollisia jatkotoimenpiteitä. Keskeisimmät ongelma-kohdat ovat rautatien sivutessa Katavien ja Lampaluodon olevaa asutusta, joka on osittain asemakaavoitettu ennen rautatien tuloa. Asemakaavat ovat osin toteuttamatta, eikä niitä ole enää kohtuullista sellaisenaan toteuttaakaan. Rautatien ja sen raskaiden kuljetusten ympäristö-vaikutukset ovat radan varressa olevien asemakaavojen muuttamisessa ja uuden asutuksen muodostamisessa huomioon otettavia keskeisiä tekijöitä.

Mikäli energiatuotantoa Tahkoluodossa päätetään oleellisesti lisätä, se edellyttää voimansiirtoverkon parantamista. Ennakkolausunnoissa ja kannanotoissa on ehdotettu uusin linjausten etsimistä pohjoiseen ja itään. Teollisuuden Voimansiirto Oy:n suunnitelmissa on rakentaa vuosina 2001-2003 Ulvila-Kristiina voimajohtolinja, jonka osa Tahkoluodosta pohjoisen satamatien varten tuleva uusi linja olisi. Yhtiö on tehnyt asiasta rakentamisilmoituksen 11.4.1994 Kauppa- ja teollisuusministeriölle, joka on 10.6.1994 ilmoittanut, ettei hankkeen toteuttamiselle ole esteitä. Ministeriö ei tässä yhteydessä ottanut kantaa johtojen toteuttamistapaan eikä sijaintiin maastossa.

Johtolinjan sopeuttaminen maisemaan on saaristossa ongelmallista, koska sitä ei saada tukeutumaan mihinkään taustaan eikä maisemasuuntiin, vaan se on kaikilta osiltaan,

lähivaikutusvyöhykkeeltä kaukomaisemaan, visuaalinen haitta. Vaihtoehtojen tarkastelu on selkeästi osoittanut nykyisen linjan parantamisen olevan ympäristövaikutuksiltaan vähiten haittoja tuovan ratkaisun. Sen toteuttaminen on teknisesti ehkä liian vaikeaa, eikä sillä saavuteta verkollisia tavoitteita. Teknisesti helpoin ja ilmeisesti halvin reitti olisi pohjoisen satamatien varressa, mutta se on katsottu olevan ristiriidassa tien maisemiarvojen kanssa. Uuden linjan paikka etsitään vanhan rinnalta tai osaksi Lampaluodon-Rankkuun sisäosista, ympäristövaikutusten arviointimenetelyn kautta. Vaihtoehtojen tarkastelu on selkeästi osoittanut nykyisen linjan parantamisen olevan ympäristövaikutuksiltaan vähiten haittoja tuovan ratkaisun. Linjausvaihtoehtojen ympäristövaikutusten arviointi on vireillä.

Pohjoinen satamatie toi valmistuessaan saaristomaiseman ja loma-asutuksen uudella tavalla entistä paremmin näkyville ja saavutettavaksi. Kulkuyhteyksien paraneminen on lisännyt välittömästi pysyvän asumisen painetta rannoille. Sitä varten olisi osoitettava Lampaluodosta mahdollisimman pian alue, joka kohtuudella olisi liitettävissä kunnallisteknisiin verkkoihin.

Saariston merkitys loma-asunto- ja virkistysalueena on kasvanut 1950-luvulta alkaen voimakkaasti. Saaret ja rannat ovat melko täyteen rakennetut. Viimeiset loma-

asuntoaluekokonaisuudet on muodostettu 1980- ja 1990-luvuilla, mm. pääosa Lampaluodon rannoista. Rantojen jäljellä olevasta rakentamisvarasta on valtaosa jo rantakaa-voitettuja rakennuspaikkoja. Muutama pienehkö rantakaa-vakokonaisuus on vielä muodostettavissa. Muutoin täydennysrakentaminen koostuu yksittäisistä hankkeista.

Erillisen kokonaisuuden muodostavat Paakarit-Arvekarit, kaupungin omistamat saaret Tahkoluodon pohjoispuolella. 1980-luvun alkuun asti niillä olevien kesäasuntojen on suunniteltu vuokrasopimusten päättyessä poistuvan ja saarten muuttuvan vähitellen yleiseksi virkistysalueeksi. Loma-asuntoja on alueella kuitenkin niin paljon, noin 90 kpl, että kaupungin aloitteesta niiden säilyminen haluttiin turvata ensin seutukaava 3:ssa ja nyt yleiskaavan tarkistuksen yhteydessä. Niiden määrää ei kuitenkaan ole tarkoitus lisätä lukuunottamatta Mänty-Paakarin keskiosan yhteisrantaista aluetta. Näiden saarten osalta on poikkeuksellisesti rakennuspaikkojen lukumäärä osoitettu, jotta näin määritellyt vuokrapalstat voitaisiin erottaa omiksi tiloikseen ja myydä vuokralaisille.

Kaiken kaikkiaan osayleiskaavassa ei ole kysymys nykyisiin olosuhteisiin nähden suurista muutoksista, vaan nykyisten toimintojen kehittymisestä, vahvistumisesta ja laajentumisesta. Saaristoympäristössä erilaisten toimintojen rinnakkainolo aiheuttaa ristiriitatilanteita, joista ei kokonaan voida päästä eroon. Jatkosuunnittelun ja toteutuksen tärkein tehtävä onkin näiden ristiriitatilanteiden ratkaiseminen mahdollisimman hyvin kestävästä kehitystä tukevalla tavalla.

